

Voor meer informatie – indien beschikbaar – wordt per tabel verwezen naar een inlichtingnummer
Centrale Infoservice tel. (045) 570 70 70. Internet: <http://www.cbs.nl> Voor conjunctuurinformatie zie teletekstpagina's 556 en 557

Inhoud

Overige gegevens pag. 1

Bevolking

- Bevolkingsontwikkeling, september 1998. pag. 7 t/m 11

Delfstoffenwinning en industrie

- Hoeveelheidsindexcijfers van de productie in de nijverheid, september 1998. pag. 14
- Productie in de nijverheid en industrie, volumemutaties, september 1998. pag. 14
- Omzet (excl. BTW) in delfstoffenwinning, industrie en openbare nutsbedrijven, september 1998. pag. 12
- Omzet (excl. BTW) in delfstoffenwinning, industrie en openbare nutsbedrijven, januari–september 1998. pag. 12

Bouwnijverheid

- Bouwwerken waarvoor bouwvergunning is verleend met een bouwsom van 50 000 gld en meer (excl. BTW) naar bestemming en aard werkzaamheden, september 1998. pag. 5
- Woningbouw, naar opdrachtgever, september 1998. pag. 6
- Woningbouw, naar opdrachtgever en stichtingskostenklasse, september 1998. pag. 5
- Voortgang van bouwwerken met bouwsom van 50 000 gld en meer waarvoor bouwvergunning is verleend, 3^e kwartaal 1998. pag. 4
- Indexcijfers van de omzet in de bouwnijverheid, september 1998. pag. 12

Zakelijke en overige commerciële dienstverlening

- Ontwikkeling van de omzetten (incl. BPM, excl. BTW), de prijzen en de berekende hoeveelheden in de autobranche, 2^e kwartaal 1998. pag. 19
- Ontwikkeling van de omzetten (incl. BTW), prijzen en hoeveelheden in verblijfsrecreatie, 3^e kwartaal 1998. pag. 19
- Ontwikkeling van omzetten (incl. BTW), prijzen en hoeveelheden in de kantines en catering, 3^e kwartaal 1998. pag. 19

Financiële instellingen en markten

- Gemiddeld rendement van obligatieleningen, obligatie- en aandelenindexcijfers, week no. 46. pag. 20

Economische relaties met het buitenland

- Geregistreeerde en bijgeschatte in- en uitvoer, juli 1998. pag. 15
- De buitenlandse handel van Nederland, juli 1998. pag. 15
- In- en uitvoer per land, juli 1998. pag. 16
- Invoer per goederensoort, juli 1998. pag. 17
- Uitvoer per goederensoort, juli 1998. pag. 18

Nationale rekeningen

- Kwartaalrekeningen, tweede kwartaal 1998. pag. 2 en 3

Rechtsbescherming en veiligheid

- Door de gemeentelijke sociale diensten en bedrijfsverenigingen geconstateerde fraude naar jaar einde onderzoek, gemeentegrootte, gefraudeerde regeling en schade-klasse, 1997. pag. 13

Overige gegevens

(Niet in dit Statistisch bulletin opgenomen)

Verkrijgbaar is nieuw materiaal betreffende de volgende statistieken:

- Kenmerken van vakbondsleden: uitkomsten van de Enquête Beroepsbevolking 1997
Inl. tel. (070) 337 54 19.
- Inkomensstatistiek (1995): Deeltijders en collectieve middelen, verslag van een vooronderzoek in het kader van de herziening van het belastingstelsel.
Inl. tel. (045) 570 75 23.
- Kapitaalgoederenvoorraad:
Vervaardiging van zeep-, was-, reinigings- en onderhoudsmiddelen, parfums en cosmetica (SBI-93: 245), 31 december 1997
Inl. tel. (070) 337 43 49.

Verklaring der tekens

. = gegevens ontbreken; – = nihil; x = geheim; * = voorlopig cijfer.

Verbeterde cijfers worden niet als zodanig gekenmerkt.

Het cijfer tussen ( ) achter de titel verwijst naar het nummer met de laatstgepubliceerde overeenkomstige tabel.

f 131,00 per jaar (excl. verzendkosten); los nummer f 12,50 (incl. verzendkosten).

Prijs Bestellingen Centraal Bureau voor de Statistiek, sector Marketing en Verkoop, postbus 4481, 6401 CZ Heerlen, E-mail: verkoop@cbs.nl.

Auteursrecht © Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 1998. Bronvermelding is verplicht.

Verveelvoudiging voor eigen gebruik of intern gebruik is toegestaan.

ISSN 0166-9680

V-25149

Tweede kwartaal 1998: Economie groeit 3,8%

De economische groei in het tweede kwartaal van 1998 is uitgekomen op 3,8%. De groei is daarmee opwaarts bijgesteld met 0,4%. De BBP volumegroei van het eerste kwartaal is herzien van 4,3% tot 4,9%. Daarmee komt de economische groei over de eerste helft van 1998 uit op 4,3%. De trendmatige ontwikkeling van het BBP geeft aan dat de Nederlandse economie de afgelopen periode een groei van ongeveer een procent van kwartaal-op-kwartaal heeft gerealiseerd. Dit komt overeen met een economische groei van circa 4% op jaarbasis. Dit is goed vergelijkbaar met de vorige periode van hoogconjunctuur in de jaren 1989-1990.

Nederland heeft waarschijnlijk in de eerste helft van 1998 de top van de conjunctuurcyclus bereikt. Er zijn inmiddels tekenen die wijzen op een vertraging van de productiegroei in sommige bedrijfstakken. Doorgaans is de industrie de eerste bedrijfstak waar omslagen in de conjunctuur merkbaar en gemeten worden. De meest recente gegevens van de productie van de industrie duiden op een groeivertraging. De productie in de maanden juli en augustus is lager dan in de maanden ervoor. De interpretatie van de productiegroei in juli en augustus is altijd lastig door de ongewisse invloed van vakanties en vakantiespreiding. Zeker is de omslag dus allerminst. Maar ook de leading indicator voor de industriële productie geeft signalen van een naderende omslag. Het producentenvertrouwen is in september duidelijk lager dan in augustus. Eenzelfde ontwikkeling doet zich overigens ook bij de industrie in Frankrijk en Duitsland voor.

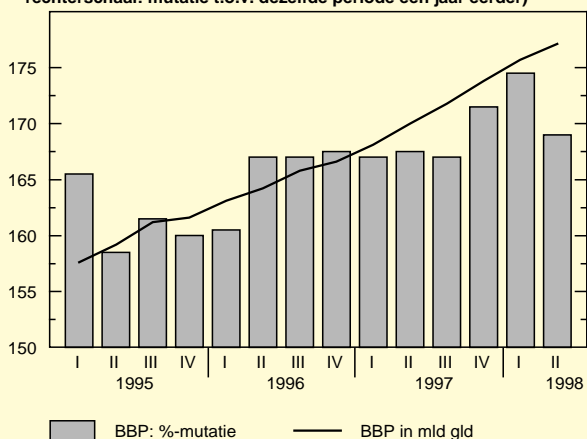
De consumptieve bestedingen van gezinnen in de eerste helft van 1998 zijn fors gegroeid. De eerste gegevens over de maanden juli en augustus wijzen op een onverminderde groei. Wel is het consumentenvertrouwen in september en oktober fors lager. De vermoedelijke oorzaak is de onrust op de financiële markten en de berichten over de economische crisis in Azië en Rusland. De deelinindicator van de koopbereidheid laat de laatste maanden slechts een lichte daling zien. De consument zegt nog vol vertrouwen te zijn over de eigen portemonnee. De koopbereidheid wordt geacht een leading indicator te zijn voor de consumptieve bestedingen. De buitenlandse handel floreerde in het tweede kwartaal. De gegevens over juli wijzen uit dat prijsdalingen de waardegroei van de buitenlandse handel drukken maar dat het volume stevig blijft groeien. De investeringen in vaste activa zijn in het tweede kwartaal door incidentele factoren licht lager dan een jaar geleden. Overigens is het waarschijnlijk dat de investeringen door bedrijven opwaarts zullen worden bijgesteld (zie paragraaf 2, hierna). De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in de eerste helft van 1998 zijn positief. De groei van het arbeidsvolume is uitgekomen op 2,7%. De groei van de werkgelegenheid betreft vooral voltijdbanen. De banengroei is in vergelijking met de ons omringende landen bijzonder groot. Tegelijkertijd heeft de werkloosheid de dalende ten-

dens weten vast te houden. Op de arbeidsmarkt is de spanning wel opgelopen. Aan het einde van het tweede kwartaal stonden er bijna 140 duizend vacatures open bij het Nederlandse bedrijfsleven. De inflatie daalt. De stijging van de consumentenprijsindex is in oktober 1,8% ten opzichte van een jaar eerder. In de eerste helft van het jaar was de gemiddelde prijsstijging nog ruim 2%. De laatste drie maanden blijft de prijsstijging steeds onder de 2%. De prijzen van industriële producten dalen al geruime tijd. De laatste cijfers over september 1998 geven aan dat het prijsniveau van Nederlandse industriële producten ruim 4% lager is dan een jaar geleden. De dalende tendens in de producentenprijzen zet door. De ontwikkeling van de CAO-lonen komt dit jaar uit op 3,2%. Dat wil zeggen dat de CAO-lonen per uur van december 1997 tot december 1998 gestegen zijn met 3,2%. Overigens is het ongebruikelijk dat in een periode van hoogconjunctuur de inflatie afneemt. In de periode 1989/1990 werd inflatoire spanning opgebouwd die zich even later vertaalde in oplopende inflatie. De consumentenprijsindex liet een stijging zien van 4% in 1991 en 3,7% in 1992.

1. Productie

De groei van het BBP tegen factorkosten is in het tweede kwartaal van 1998 uitgekomen op 3,2%. Dat is fors minder dan de groei in het eerste kwartaal die thans geraamd wordt op 4,9%. De goederenproducenten realiseerden in het eerste kwartaal een volumegroei van de toegevoegde waarde van 4,4%. De industrie en de bouw zijn de voortrekkers met een volumegroei van 6,1% respectievelijk 11,7%. De delfstoffenwinning zag de productie teruglopen wegens de milde winterse omstandigheden in het eerste trimester. De productie van de nutsbedrijven groeit licht (1,9%) en de landbouw boekte 5,1% meer toegevoegde waarde. In het tweede kwartaal is de toegevoegde waarde van de goederenproducenten nog slechts 0,4% groter dan een jaar eerder. Nu blijkt de delfstoffenwinning weer in de min te staan (-11,7%) en is ook de landbouwproductie lager (6,8%) dan een jaar eerder. De productie van de bouwnijverheid is ook teruggelopen (-0,8%). Die productiedaling gaat samen met een lager aantal productieve uren in het tweede kwartaal. De groei van de industriële productie in het tweede kwartaal is beduidend lager dan in het eerste kwartaal. De toegevoegde waarde van de aardolie-industrie is in het tweede kwartaal 6% kleiner dan een jaar eerder en de groei van de chemie is teruggelopen van 9% in het eerste kwartaal tot 4% in het tweede kwartaal. De productiecijfers van de industrie over juli en augustus laten een verdere groeivertraging zien ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder maar het productieniveau in de zomermaanden is na seizoenuitschakeling lager dan in het tweede kwartaal. Verder laat de vertrouwensindicator van industriële ondernemers een daling zien. Doorgaans loopt een omslag in het producentenvertrouwen ongeveer 5 maanden voor op een omslag in de industriële productie. Er zijn dus verschillende aanwijzingen dat voor de industrie een fase van minder groei in het verschiet ligt. De producenten van commerciële diensten realiseerden een groei van de toegevoegde waarde van 6,1% in het eerste kwartaal en 5,3% in het tweede kwartaal. De productiegroei is in bijna alle branches van de commerciële dienstverlening licht teruggelopen.

1. Bruto binnenlands product: volume
(linkerschaal: seizoen- en kalendereffectenvrij, mld gld in prijzen 1995
rechtterschaal: mutatie t.o.v. dezelfde periode een jaar eerder)

Staat 1

Bruto toegevoegde waarde naar bedrijfstakken: volume

	1997				1998	
	I	II	III	IV	I	II
Bedrijfstakken	% verandering ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder					
Landbouw en visserij	3,7	5,7	1,2	2,5	6,5	5,1
Delfstoffenwinning	-9,9	-17,8	-4,8	-2,5	-6,0	-10,9
Industrie	5,0	3,0	5,8	5,2	5,9	6,1
Energie- en waterleidingbedrijven	0,3	0,3	-0,1	-0,5	1,7	1,9
Bouwnijverheid	4,6	15,2	1,1	2,7	1,8	11,7
Handel en reparatie	4,8	4,9	5,3	3,8	5,1	6,7
Horeca	5,4	5,6	4,1	6,0	5,7	6,0
Vervoer, post en communicatie	4,7	4,4	4,6	5,0	4,7	7,6
Financiële instellingen	7,3	5,2	9,9	7,6	6,8	2,1
Zakelijke dienstverlening	5,8	5,3	5,7	5,7	6,5	6,1
Overheid en onderwijs	1,3	1,0	1,1	2,0	1,3	1,5
Gezondheidszorg en overige diensten	1,2	0,8	1,2	1,0	1,6	2,7
Bruto binnenlands product (fk)	3,8	3,0	3,9	3,8	4,2	4,9

Uitzondering daarop is de horeca waar de groei juist aantrok. De horeca is sterk gericht op de consument en die heeft in de eerste helft van 1998 een schier grenzeloos vertrouwen in economie en eigen portemonnee. Een flinke terugval in de productiegroei is geconstateerd voor de uitzendbranche. Berichten uit deze branche wijten de mindere groei aan de problemen met het aantrekken van geschikte mensen om uit te zenden. Opdrachten van klanten zouden er genoeg zijn. De vooruitzichten van de ondernemers in de zakelijke dienstverlening zijn goed: het vertrouwen van ondernemers in de zakelijke dienstverlening is toegenomen. Ondernemers in deze branche hebben in het derde kwartaal van 1998 een hogere omzet gerealiseerd dan in het tweede kwartaal, de orderontvangst is toegenomen en deze wordt als gunstig beoordeeld. Overigens is de commerciële dienstverlening een branche die in de regel pas in een latere fase van de conjunctuurcyclus te maken krijgt met groeivertraging. De productie van de niet-commerciële dienstverlening is in het tweede kwartaal toegenomen met 2,2%. Voor het eerste kwartaal is een vergelijkbaar groeicijfer gemeten.

2. Bestedingen

De gezinsconsumptie in het tweede kwartaal is 4,2% groter dan een jaar eerder. Dit stijgingspercentage overtreft de toch al forse stijging (3,8%) die over het eerste kwartaal is gemeten. De eerste uitkomsten van de maandelijkse consumptie-index over juli en augustus geven bovendien aan dat de krachtige groei ook in de eerste twee maanden van het derde kwartaal onverminderd doorzet. De groei in het tweede kwartaal is niet gelijkmatig over de verschillende consumptiecategorieën verdeeld. De bestedingen aan voeding- en genotmiddelen tonen een heel bescheiden volumestijging (0,5%). De volumegroei van de bestedingen aan diensten en overige goederen (4,1%) is nagenoeg gelijk aan de toename van de consumptieve bestedingen als geheel. De sterkste groei (8,7%) doet zich echter voor bij de aankoop van duurzame goederen. Zo'n hoog stijgingspercentage heeft zich na het tweede kwartaal van 1990 niet meer voorgedaan. Het is overigens een normaal verschijnsel in tijden van hoogconjunctuur dat de consumptie van duurzame goederen flink oploopt. Ook de bestedingen in de horeca lopen fors op. De consument heeft 5% meer horecadiensten geconsumeerd in het tweede kwartaal.

Staat 2
Goederen- en dienstentotalen: volume

	1997				1998		
	I	II	III	IV	I	II	
	% verandering ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder						
Consumptie gezinnen	3,0	2,7	3,4	2,9	3,1	3,8	4,2
Consumptie overheid	1,5	1,9	0,2	2,2	1,9	3,1	2,2
Investerings bedrijven	7,8	12,6	13,7	4,2	1,4	8,2	-2,3
Investerings overheid	0,1	4,5	-1,0	-2,0	-0,1	15,6	5,1
Voorraadmutatie ¹⁾	0,2	0,6	-0,1	0,3	0,1	1,6	0,1
Nationale bestedingen	3,6	3,6	3,9	3,3	3,6	6,0	2,8
Uitvoer goederen en diensten	6,7	3,4	8,0	6,7	8,8	8,9	9,2
Invoer goederen en diensten	7,1	3,8	9,5	6,8	8,0	11,6	7,8
Bruto binnenlands product (mp)	3,6	3,4	3,5	3,4	4,3	4,9	3,8

¹⁾ Uitgedrukt als percentage van het BBP.

De investeringen in vaste activa zijn in het tweede kwartaal van 1998 iets lager dan in het tweede kwartaal van 1997. Een oorzaak voor de daling is dat er in het tweede kwartaal van 1997 enkele grote investeringsprojecten zijn opgeleverd waardoor het investeringsniveau toen relatief hoog uitkwam. In het tweede kwartaal van 1997 is de PER-plus installatie (olieraffinage) in Rijnmond opgeleverd. Die investering bedroeg ongeveer 3 miljard gulden. Dit kwartaal zijn er minder grote investeringsprojecten. De onderliggende groei van de investeringen, dat wil zeggen gecorrigeerd voor deze grote projecten, komt uit op 2%. Verder zijn er in de bouwnijverheid in het tweede kwartaal van 1998 minder uren gewerkt dan een jaar eerder. De investeringen in

woningen zijn 5,6% lager dan in het tweede kwartaal van 1997. De investeringen in bedrijfsgebouwen en grond-, weg- en waterbouwkundige werken zijn wel gegroeid.

De investeringen in personenauto's zijn in het tweede kwartaal fors hoger. De groei bedraagt ruim 13%. Ook de afzet van bestelauto's, vrachtauto's en trekkers is flink gestegen. In het eerste kwartaal werden er 14% meer wegtransportmiddelen verkocht en in het tweede kwartaal is de stijging zelfs 18%. De investeringen in vliegtuigen zijn in het tweede kwartaal van 1998 veel lager dan een jaar eerder. Het investeringsniveau in het tweede kwartaal van 1998 is zelfs ruim een half miljard gulden lager. De investeringen in machines zijn 1% kleiner dan een jaar eerder. Ook dit cijfer is echter fors neerwaarts vertekend door de grote investeringsprojecten in 1997. Een substantieel deel van deze projecten komt terecht in de investeringscategorie machines. De onderliggende groei van de investeringen in machines blijft met 9% hoog. Ook computers en kantoor-machines worden tot de machines gerekend. Deze investeringen groeien fors verder: in het tweede kwartaal waren de investeringen in computers en kantoor-machines een kwart groter dan een jaar geleden.

Overigens bleek na afsluiting van de gegevensverwerking van het tweede kwartaal dat er nog enige grote investeringsprojecten zijn opgeleverd die niet in de cijfers zijn verwerkt. Hierdoor zullen de investeringen in vaste activa significant opwaarts worden bijgesteld. De bijstelling zal (vooral) worden tegengeboekt in de mutatie van voorraden en onderhanden werk.

Staat 3
Bruto investeringen in vaste activa: volume

	1997				1998	
	I	II	III	IV	I	II
	% verandering ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder					
Type activa						
Woningen	7,0	22,1	5,9	3,2	0,1	10,5
Gebouwen	6,1	20,2	-0,6	2,9	5,1	17,1
G.W.W. werken	7,4	6,9	4,7	8,7	8,9	11,6
Vervoermiddelen	10,6	6,1	22,1	13,7	3,7	7,2
Toeneming veestapel	-	-	-	-	-	-
Machines	5,5	6,9	20,2	-1,4	-4,0	4,7
Overdrachtskosten	7,8	-2,1	20,5	2,3	10,8	1,3
Aankopen vaste activa	6,7	11,5	11,3	3,2	1,6	9,3
Verkopten gebruikte activa	4,7	8,0	-3,9	-1,6	17,4	16,6
Totaal investeringen	6,8	11,6	11,7	3,3	1,2	9,1

De mutatie van voorraden en onderhanden werk geeft in het eerste kwartaal van 1998 een forse ontwikkeling te zien. De bijdrage aan de waardegroei van het BBP is uitgekomen op bijna 2 miljard gulden. De voorraadverandering in het eerste kwartaal van 1997 was ongeveer een miljard gulden en in het eerste kwartaal van 1998 was dit bijna 3 miljard gulden. In volumetermen geldt ruwweg eenzelfde bijdrage. Een positieve bijdrage van de mutatie voorraden en onderhanden werk gaat meestal gepaard met een krimp van het uitvoeroverschot. Dat geldt ook in het eerste kwartaal van 1998: de uitvoer neemt toe met bijna 9% en de invoer met bijna 12%. Voor het tweede kwartaal van 1998 is het beeld duidelijk anders: de bijdrage van de voorraden en onderhanden werk aan de groei van het BBP is beperkt tot krap 0,5 miljard gulden. In volumetermen is de bijdrage zelfs nog kleiner.

De buitenlandse handel is in het tweede kwartaal sterk gegroeid. Het volume van de invoer van goederen en diensten is in het tweede kwartaal bijna 8% groter dan een jaar eerder en de uitvoer is 9% toegenomen. Net als in het eerste kwartaal is vooral de goederenhandel fors gegroeid. Het volume van de goederenexport is bijna 10% groter dan een jaar geleden; de goedereninvoer is ruim 8% hoger uitgekomen.

De prijzen van de buitenlandse handel staan onder druk. De dalende tendens die na het derde kwartaal van 1997 zichtbaar werd, zet zich in het tweede kwartaal van 1998 voort. Het prijsniveau van de invoer van goederen en diensten ligt sedertdien ongeveer 2% lager. De uitvoerprijzen zijn in dezelfde periode 1% lager uitgekomen. Recente gegevens van de producentenprijzen van het CBS laten zien dat ook in het derde kwartaal van 1998 de handelsprijzen lager zijn. Dalende grondstofprijzen op de wereldmarkt zijn de voornaamste oorzaak voor deze ontwikkelingen.

	Totaal	Herstel en verbouw	Nieuwbouw, herbouw en uitbreiding			
			woningbouw	utiliteitsbouw		
				totaal	marktsector	budgetsector
mld gld						
Bouwvergunning verleend						
1996	30,18	2,78	16,28	11,11	8,03	3,08
1997	32,13	2,60	17,08	12,44	9,31	3,13
Eerste kwartaal 1997	6,40	0,57	3,40	2,44	1,72	0,72
Tweede kwartaal 1997	8,13	0,70	4,17	3,26	2,53	0,73
Derde kwartaal 1997	8,18	0,61	4,43	3,14	2,39	0,75
Vierde kwartaal 1997	9,42	0,72	5,09	3,62	2,68	0,94
Eerste kwartaal 1998	7,84	0,68	3,75	3,41	2,50	0,91
Tweede kwartaal 1998	7,67	0,73	3,48	3,46	2,80	0,65
Derde kwartaal 1998	8,41	0,74	3,70	3,97	2,72	1,25
Nog niet begonnen						
Ultimo december 1996	10,40	0,98	4,77	4,65	3,52	1,13
Ultimo december 1997	11,11	1,13	5,02	4,96	3,90	1,06
Ultimo maart 1997	10,09	1,00	4,53	4,56	3,51	1,05
Ultimo juni 1997	10,00	1,00	4,18	4,84	3,73	1,11
Ultimo september 1997	10,65	1,02	4,68	4,95	3,89	1,06
Ultimo december 1997	11,11	1,13	5,02	4,96	3,90	1,06
Ultimo maart 1998	11,39	1,11	5,04	5,23	4,07	1,16
Ultimo juni 1998	10,97	1,17	4,68	5,12	4,11	1,01
Ultimo september 1998*	11,54	1,23	4,63	5,68	4,32	1,37
Begonnen						
1996	28,39	2,48	15,06	10,84	7,38	3,46
1997	30,91	2,40	16,62	11,88	8,71	3,17
Eerste kwartaal 1997	6,74	0,54	3,65	2,54	1,73	0,81
Tweede kwartaal 1997	8,25	0,70	4,59	2,96	2,32	0,64
Derde kwartaal 1997	8,12	0,62	4,18	3,32	2,48	0,84
Vierde kwartaal 1997	7,80	0,54	4,20	3,06	2,18	0,88
Eerste kwartaal 1998	7,40	0,68	3,70	3,01	2,29	0,72
Tweede kwartaal 1998	8,05	0,64	3,82	3,59	2,76	0,84
Derde kwartaal 1998*	7,64	0,67	3,65	3,32	2,45	0,87
In uitvoering						
Ultimo december 1996	28,50	2,07	15,29	11,14	6,81	4,33
Ultimo december 1997	29,46	1,90	16,16	11,40	7,81	3,59
Ultimo maart 1997	28,14	1,99	15,31	10,85	6,68	4,17
Ultimo juni 1997	28,15	1,97	15,74	10,45	6,73	3,72
Ultimo september 1997	29,43	2,04	16,24	11,14	7,46	3,68
Ultimo december 1997	29,46	1,90	16,16	11,40	7,81	3,59
Ultimo maart 1998	28,44	1,92	15,40	11,12	7,78	3,34
Ultimo juni 1998	28,50	1,89	14,94	11,67	8,30	3,37
Ultimo september 1998*	29,62	1,87	15,08	12,67	9,16	3,51
Productie						
1996	27,42	2,49	14,23	10,69	6,99	3,70
1997	29,99	2,47	16,22	11,31	7,95	3,36
Eerste kwartaal 1997	6,76	0,57	3,63	2,56	1,74	0,82
Tweede kwartaal 1997	8,23	0,68	4,50	3,06	2,11	0,95
Derde kwartaal 1997	6,83	0,56	3,72	2,54	1,82	0,72
Vierde kwartaal 1997	8,18	0,66	4,37	3,14	2,27	0,87
Eerste kwartaal 1998	8,03	0,65	4,24	3,14	2,29	0,85
Tweede kwartaal 1998	8,08	0,66	4,18	3,23	2,39	0,84
Derde kwartaal 1998*	6,87	0,55	3,46	2,85	2,16	0,69
Nog te produceren						
Ultimo december 1996	13,69	0,98	7,61	5,11	3,21	1,90
Ultimo december 1997	14,61	0,89	8,03	5,69	3,97	1,72
Ultimo maart 1997	13,68	0,95	7,64	5,09	3,20	1,89
Ultimo juni 1997	13,70	0,96	7,74	4,99	3,41	1,58
Ultimo september 1997	14,99	1,02	8,20	5,77	4,06	1,71
Ultimo december 1997	14,61	0,89	8,03	5,69	3,97	1,72
Ultimo maart 1998	13,97	0,91	7,49	5,58	3,98	1,60
Ultimo juni 1998	13,95	0,89	7,13	5,94	4,35	1,59
Ultimo september 1998*	14,72	1,01	7,32	6,40	4,64	1,76
Gereedgekomen						
1996	26,49	2,33	13,50	10,66	6,72	3,94
1997	29,95	2,55	15,77	11,63	7,71	3,92
Eerste kwartaal 1997	7,12	0,63	3,64	2,85	1,87	0,98
Tweede kwartaal 1997	8,23	0,70	4,18	3,35	2,26	1,09
Derde kwartaal 1997	6,85	0,54	3,68	2,63	1,75	0,88
Vierde kwartaal 1997	7,76	0,68	4,28	2,81	1,84	0,97
Eerste kwartaal 1998	8,41	0,66	4,46	3,30	2,32	0,98
Tweede kwartaal 1998	8,00	0,67	4,29	3,48	2,24	0,81
Derde kwartaal 1998*	6,52	0,69	3,51	2,32	1,59	0,73
Ingetrokken						
1996	0,83	0,07	0,31	0,44	0,39	0,05
1997	0,58	0,04	0,23	0,32	0,25	0,07
Eerste kwartaal 1997	0,14	0,00	0,06	0,07	0,05	0,02
Tweede kwartaal 1997	0,10	0,01	0,04	0,06	0,05	0,01
Derde kwartaal 1997	0,16	0,01	0,06	0,09	0,06	0,03
Vierde kwartaal 1997	0,18	0,02	0,07	0,10	0,09	0,01
Eerste kwartaal 1998	0,22	0,03	0,05	0,14	0,10	0,04
Tweede kwartaal 1998	0,14	0,02	0,07	0,06	0,04	0,02
Derde kwartaal 1998	0,20	0,01	1,00	0,09	0,07	0,03

Bouwwerken waarvoor bouwvergunning is verleend met een bouwsom van 50 000 gld en meer naar bestemming en aard werkzaamheden ¹⁾

(38) Inl. tel. (070) 337 42 41

	Totaal	Woningbouw	Utiliteitsgebouwen naar bestemming								
			agrarisch	industrie en bouwnijverheid	handel en horeca	vervoer en communicatie	zakelijke dienstverlening	openbaar bestuur	onderwijs	gezondheids- en welzijnszorg	overige dienstverlening
	mln gld										
1996	30 176	17 550	935	2 412	2 538	840	2 273	641	731	1 279	977
Nieuwbouw ²⁾	27 395	16 283	900	2 217	2 169	766	1 981	543	658	1 045	832
Herstel en verbouw	2 781	1 266	35	195	369	74	293	97	73	235	145
1997	32 130	18 231	1 432	2 318	2 600	1 233	2 581	719	810	1 098	1 107
Nieuwbouw ²⁾	29 528	17 082	1 383	2 158	2 259	1 143	2 370	619	701	892	922
Herstel en verbouw	2 601	1 149	48	160	342	90	211	101	110	206	185
Januari–september 1997	22 713	12 851	1 047	1 742	1 919	697	1 859	493	562	781	762
Nieuwbouw ²⁾	20 827	11 993	1 009	1 629	1 662	641	1 695	418	483	628	668
Herstel en verbouw	1 886	858	39	113	257	56	163	75	79	153	94
Januari–september 1998	23 926	11 778	1 149	2 039	2 114	972	2 496	527	848	980	1 023
Nieuwbouw ²⁾	21 782	10 941	1 104	1 941	1 807	926	2 251	438	742	768	863
Herstel en verbouw	2 144	837	46	98	307	46	245	89	106	213	160
September 1998	3 112	1 559	154	270	273	112	320	91	104	118	110
Nieuwbouw ²⁾	2 860	1 443	150	250	245	101	300	83	93	91	103
Herstel en verbouw	252	116	4	21	28	11	20	8	11	27	7

¹⁾ In de bouwsom zijn niet begrepen de kosten van de grond, architectenhonorarium, de kosten van toezicht en de BTW.

²⁾ Omvat de werkzaamheden nieuw- en herbouw en uitbreiding van gebouwen.

Woningbouw naar opdrachtgever en stichtingskostenklasse ¹⁾

(38) Inl. tel. (070) 337 42 41

	Totaal	Rijk en gemeenten	Woningbouwverenigingen c.q. corporaties	Institutionele beleggers	Bouwers voor de markt	Andere particuliere opdrachtgevers
	aantal woningen					
Bouwvergunning verleend						
Januari–december 1997	101 501	306	22 708	1 734	62 643	14 110
Goedkope huur	13 758	49	12 030	177	1 260	242
Goedkope koop	8 422	37	1 740	126	6 390	129
Middeldure huur	6 241	9	4 154	355	1 610	113
Middeldure koop	19 272	147	2 268	271	15 479	1 107
Dure koop en huur	53 808	64	2 516	805	37 904	12 519
Januari–september 1997	71 176	182	15 822	901	43 847	10 424
Goedkope huur	9 352	21	8 336	76	799	120
Goedkope koop	5 763	14	1 202	60	4 387	100
Middeldure huur	4 732	1	3 213	236	1 178	104
Middeldure koop	13 559	83	1 483	159	10 967	867
Dure koop en huur	37 770	63	1 588	370	26 516	9 233
Januari–september 1998	59 876	406	13 482	1 110	34 321	10 557
Goedkope huur	8 247	187	6 596	–	822	642
Goedkope koop	3 364	36	901	54	2 277	96
Middeldure huur	4 687	40	3 299	181	1 071	96
Middeldure koop	10 679	23	1 188	250	8 612	606
Dure koop en huur	32 899	120	1 498	625	21 539	9 117
September 1998	7 336	24	1 127	–	4 884	1 301
Goedkope huur	610	24	478	–	108	–
Goedkope koop	560	–	37	–	518	5
Middeldure huur	480	–	272	–	208	–
Middeldure koop	1 012	–	158	–	767	87
Dure koop en huur	4 674	–	182	–	3 283	1 209

¹⁾ Bouwwerken met een bouwsom van 50 000 gld en meer, excl. BTW.

	Totaal	Rijk en gemeenten	Woningbouwverenigingen c.q. corporaties	Institutionele beleggers	Bouwers voor de markt	Andere particuliere opdrachtgevers
aantal woningen						
Bouwvergunning verleend						
1996	102 119	460	23 602	1 583	60 731	15 743
1997	101 501	306	22 708	1 734	62 643	14 110
Januari–september 1997	71 176	182	15 822	901	43 847	10 424
Januari–september 1998	59 876	406	13 482	1 110	34 321	10 557
September 1998	7 336	24	1 127	–	4 884	1 301
Nog niet begonnen						
Ultimo december 1996	28 530	84	8 609	414	15 669	3 754
Ultimo december 1997	33 235	70	8 379	322	21 337	3 127
Ultimo september 1997	33 402	75	7 459	492	21 913	3 463
Ultimo september 1998	30 290	232	7 089	914	18 148	3 907
Begonnen						
1996	95 817	421	25 404	1 590	53 129	15 273
1997	98 002	330	20 369	1 815	61 257	14 231
Januari–september 1997	67 873	209	14 588	812	42 003	10 261
Januari–september 1998	61 834	225	14 594	518	36 932	9 565
September 1998	8 594	12	1 938	117	5 261	1 266
In uitvoering						
Ultimo december 1996	92 587	506	26 675	1 589	51 245	12 572
Ultimo december 1997	97 521	283	22 213	1 907	60 982	12 136
Ultimo september 1997	106 236	426	26 333	1 790	63 949	13 738
Ultimo september 1998	102 501	349	23 750	1 733	63 198	13 471
Voltooid						
1996	88 934	422	30 580	1 131	42 295	14 506
1997	92 315	523	24 637	1 526	51 156	14 473
Januari–september 1997	53 632	288	14 787	613	28 930	9 014
Januari–september 1998	54 212	134	12 700	679	32 545	8 154
September 1998	6 337	4	1 586	46	3 671	1 030

Bevolkingsontwikkeling

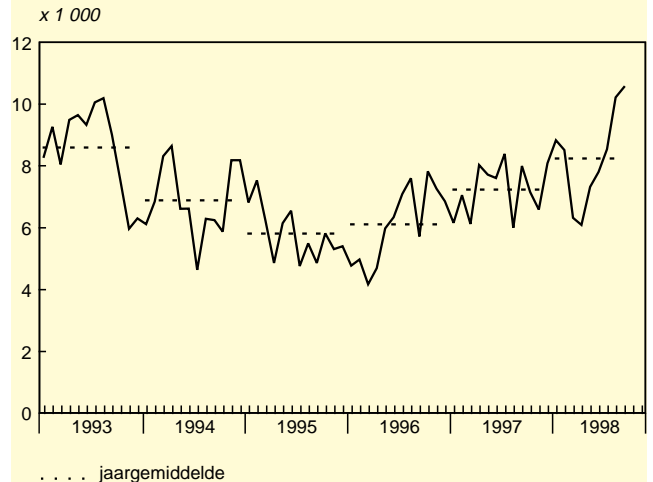
Stijging van geboorte en immigratie in 1998

Het aantal geboorten neemt in 1998 fors toe. Op grond van de maandcijfers tot en met september wordt geraamd dat het totale aantal geboorten in 1998 zal uitkomen op 198 duizend. Vorig jaar werden 192 duizend kinderen geboren. Ook de immigratie geeft een flinke stijging te zien: van 110 duizend in 1997 naar 121 duizend in 1998. De emigratie en sterfte veranderen in 1998 nauwelijks. Door de stijging van de aantallen geboorten en immigranten neemt de bevolkingsgroei toe. Daar staat echter tegenover dat ook het aantal administratieve afvoeringen toeneemt. Deze kunnen deels worden opgevat als niet bij de gemeentelijke autoriteiten gemelde emigratie. Als hiermee rekening wordt gehouden, komt de groei van de (in de bevolkingsadministratie geregistreerde) bevolking in 1998 naar verwachting uit op 98 duizend. In 1997 bedroeg de bevolkingsgroei nog 87 duizend.

In de periode 1991–1996 daalde het aantal geboorten van 199 duizend naar 189 duizend. In 1997 kwam aan die daling een eind. Het aantal geboorten nam toen licht toe. In 1998 is de stijging groter. Het laat zich op dit moment aanzien dat de stijging dit jaar bijna even groot zal zijn als de totale daling in de periode 1991–1996. De stijging van het aantal geboorten betekent niet dat er meer grote gezinnen komen, wel dat er meer gezinnen met kinderen komen (meer vrouwen krijgen kinderen). De stijging bestaat namelijk voor het grootste deel uit eerste geboorten. Het aantal vrouwen dat een derde of volgend kind krijgt neemt niet toe. De forse stijging van de geboorte van het aantal eerste kinderen (van 82 duizend in 1996 naar 92 duizend in 1998) betekent dat waarschijnlijk minder vrouwen kinderloos zullen blijven dan tot voor kort werd verwacht. In de vorige bevolkingsprognose van het CBS werd verondersteld dat het aantal vrouwen dat kinderloos blijft zou toenemen tot 25%. Nu lijkt het eerder waarschijnlijk dat dit percentage uit zal komen op 20.

Begin jaren negentig was de immigratie hoog. In de jaren 1991–1993 kwamen gemiddeld bijna 120 duizend immigranten per jaar naar Nederland. Na een aanscherping van de toelatingsregels daalde het aantal immigranten fors, tot 96 duizend in 1995. Daarna volgde weer een stijging tot 110 duizend in 1997. In 1998 zet deze stijging zich voort. Waarschijnlijk zullen zich dit jaar 121 duizend immigranten in ons land vestigen. Dit betekent dat de hoge aantallen van begin jaren negentig weer worden benaderd. In het aantal voor 1998 is nog niet de forse stijging van het aantal asielzoekers

Bevolkingsgroei per maand, gecorrigeerd voor seizoeninvloeden, januari 1993–september 1998

meetegeteld (naar verwachting 45 duizend in 1998 tegen 34 duizend in 1997). Asielzoekers worden namelijk doorgaans niet meteen als ze in ons land komen als immigrant geregistreerd. Dit gebeurt doorgaans pas als ze een verblijfsstatus krijgen of als ze meer dan een jaar in een asielzoekerscentrum verblijven.

Hoewel het aantal immigranten in 1998 dichtbij het niveau van begin jaren negentig ligt, is er toch een opvallend verschil. Begin jaren negentig nam de immigratie toe door een groeiend aantal niet-Nederlandse immigranten, terwijl nu vooral het aantal immigranten met de Nederlandse nationaliteit stijgt. Het aantal immigranten met een niet-Nederlandse nationaliteit is lager dan begin jaren negentig. In 1998 zullen naar verwachting 81 duizend immigranten met een andere dan de Nederlandse nationaliteit zich in Nederland vestigen. In 1993 waren dit er 88 duizend. Daar staat tegenover dat veel meer mensen met een Nederlandse nationaliteit naar Nederland komen. Dit betreft vooral twee groepen. In de eerste plaats neemt de immigratie van Antillianen toe. In 1993 kwamen er 4 duizend immigranten uit de Nederlandse Antillen en Aruba. Dit jaar zullen dit er naar verwachting 7 duizend zijn. Een vergelijkbare stijging doet zich voor bij Nederlanders die na een verblijf in het buitenland terugkeren naar Nederland. In 1993 waren dit er 21 duizend. Dit jaar zullen het er naar verwachting 24 duizend zijn.

I. Stand en loop van de bevolking

(41) Inl. tel. (070) 337 58 30

	September 1997	September 1998*	Jan.–sept. 1997	Jan.–sept. 1998*	September 1997	September 1998*	Jan.–sept. 1997	Jan.–sept. 1998*
	Absoluut				%o 1)			
Bevolking aan het begin van de periode	15 622 541	15 716 343	15 567 107	15 654 192				
Levendgeborenen	16 552	17 881	146 114	150 652	12,9	13,8	12,5	12,8
w.v.								
1e kind	7 705	8 533	66 666	69 442	6,0	6,6	5,7	5,9
2e kind	5 770	6 218	52 426	53 900	4,5	4,8	4,5	4,6
3e kind	2 101	2 251	18 803	19 108	1,6	1,7	1,6	1,6
4+ kind	976	879	8 219	8 202	0,8	0,7	0,7	0,7
Overledenen	10 178	10 644	102 364	102 380	7,9	8,2	8,8	8,7
w.v.								
mannen	5 110	5 253	50 693	50 709	8,0	8,2	8,8	8,7
vrouwen	5 068	5 391	51 671	51 671	7,8	8,3	8,8	8,7
Immigratie	12 145	13 950	83 497	91 076	9,5	10,8	7,2	7,8
Emigratie	5 980	5 745	47 475	47 726	4,7	4,4	4,1	4,1
Saldo correcties	-1 486	-1 397	-13 285	-15 426	-1,2	-1,1	-1,1	-1,3
Totale bevolkingsgroei	11 053	14 045	66 487	76 196	8,6	10,9	5,7	6,5
Bevolking aan het einde van de periode	15 633 594	15 730 388	15 633 594	15 730 388				

1) De cijfers zijn op jaarbasis en per 1 000 van de gemiddelde (totale dan wel mannelijke of vrouwelijke) bevolking bepaald.

II. Stand en loop van de niet-Nederlandse bevolking

(41) Inl. tel. (070) 337 58 30

	September 1997	September 1998*	Jan.–sept. 1997	Jan.–sept. 1998*	September 1997	September 1998*	Jan.–sept. 1997	Jan.–sept. 1998*
	Absoluut				% ¹⁾			
Bevolking aan het begin van de periode	684 620	677 212	679 869	678 077				
Levendgeborenen	974	863	8 901	8 610	17,3	15,5	17,5	17,0
w.v.								
1e kind	379	393	3 538	3 426	6,7	7,1	6,9	6,8
2e kind	313	230	2 940	2 637	5,6	4,1	5,8	5,2
3e kind	143	141	1 285	1 396	2,5	2,5	2,5	2,8
4+ kind	139	99	1 138	1 151	2,5	1,8	2,2	2,3
Overledenen	126	157	1 598	1 453	2,2	2,8	3,1	2,9
w.v.								
mannen	70	91	997	865	2,4	3,1	3,7	3,2
vrouwen	56	66	601	588	2,1	2,5	2,5	2,4
Immigratie	8 870	9 691	57 492	59 684	157,9	174,1	112,9	117,7
Emigratie	1 882	1 818	16 784	16 912	33,5	32,7	33,0	33,4
Saldo correcties	-532	-945	-5 125	-10 958	-9,5	-17,0	-10,1	-21,6
Saldo wijzigingen van nationaliteit	-9 961	-7 524	-40 792	-39 726	-177,4	-135,2	-80,1	-78,4
Totale bevolkingsgroei	-2 657	110	2 094	-755	-47,2	2,0	4,1	-1,5
Bevolking aan het einde van de periode	681 963	677 322	681 963	677 322				

1) De cijfers zijn op jaarbasis en per 1 000 van de gemiddelde (totale dan wel mannelijke of vrouwelijke) niet-Nederlandse bevolking bepaald.

III. Buitenlandse migratie van Nederlanders en niet-Nederlanders naar geboorteland

(41) Inl. tel. (070) 337 58 30

	Immigratie				Emigratie			
	September 1997	September 1998*	Jan.–sept. 1997	Jan.–sept. 1998*	September 1997	September 1998*	Jan.–sept. 1997	Jan.–sept. 1998*
Totaal 1)	12 145	13 950	83 497	91 076	5 980	5 745	47 475	47 726
Nederlanders	3 275	4 259	26 005	31 392	4 098	3 927	30 691	30 814
w.v. met geboorteland								
Nederland	2 103	2 539	16 965	19 155	3 201	3 161	24 211	24 311
Overige EU-landen	221	242	1 555	1 727	143	145	1 075	1 123
Overig Europa	69	91	441	508	72	55	568	586
Nederlandse Antillen + Aruba	427	808	3 616	5 659	207	180	1 566	1 473
Suriname	89	147	709	1 004	139	68	798	698
Overig Amerika	128	137	911	1 098	77	74	564	596
Azië	136	154	969	1 144	142	125	1 107	1 109
Afrika	84	121	623	875	88	100	624	757
Oceanië	18	20	216	222	29	19	178	161
Niet-Nederlanders 1)	8 870	9 691	57 492	59 684	1 882	1 818	16 784	16 912
w.v. met geboorteland								
België	231	258	1 327	1 402	71	94	645	661
BR Duitsland	531	546	3 706	3 432	267	226	2 112	2 221
Verenigd Koninkrijk	473	538	3 100	3 167	192	170	1 719	1 745
Overige EU-landen 1)	1 188	1 384	5 917	6 578	413	228	3 464	3 546
Voormalig Joegoslavië	192	181	1 385	1 099	50	43	386	273
Voormalige Sovjet-Unie	255	275	1 634	1 841	25	12	200	220
Turkije	641	530	4 568	3 775	85	67	802	654
Overig Europa	449	683	2 694	3 180	107	250	766	1 059
Suriname	242	372	1 884	2 335	33	21	247	188
VS van Amerika	440	400	2 262	2 475	118	149	1 326	1 332
Overig Amerika	414	453	2 627	2 981	87	84	767	794
Afghanistan	315	205	2 538	3 031	—	—	9	23
China	193	157	1 254	1 365	12	19	192	175
Irak	634	945	4 737	4 840	11	6	47	46
Iran	133	115	1 287	870	12	4	123	88
Japan	134	110	1 051	935	88	59	883	759
Overig Azië	820	838	4 756	5 112	136	143	1 238	1 502
Egypte	84	83	572	579	5	4	88	73
Marokko	597	615	3 454	3 801	68	50	548	401
Somalia	92	97	1 293	915	4	6	36	45
Zuid-Afrika	61	156	656	1 015	24	37	261	315
Overig Afrika	685	661	4 333	4 366	42	108	672	583
Oceanië	66	89	457	590	32	38	253	209

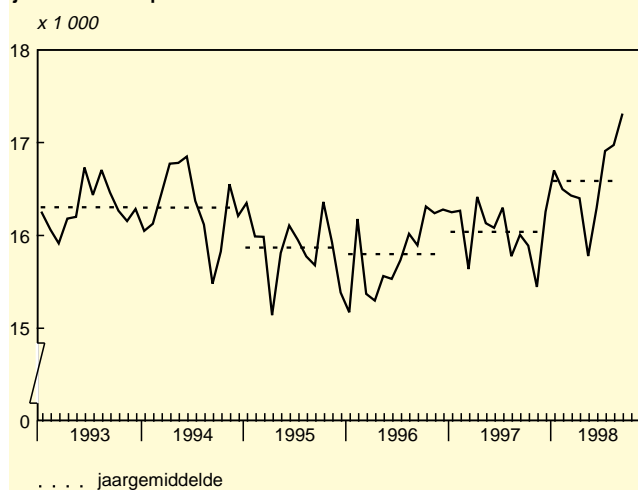
1) Immigratie inclusief in Nederlandse asielzoekerscentra geboren kinderen.

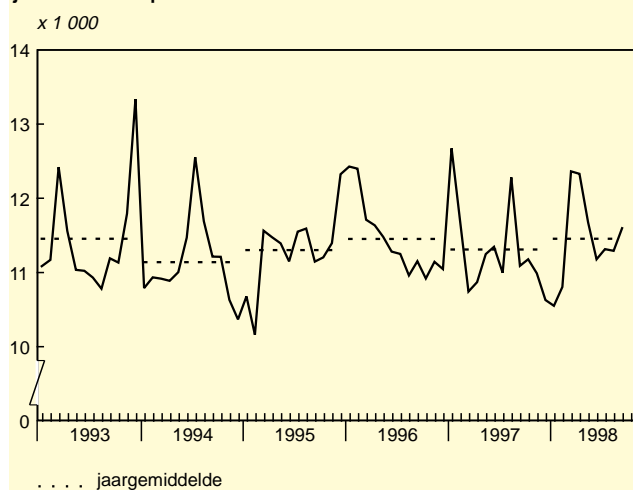
	Immigratie				Emigratie			
	September 1997	September 1998*	Jan.–sept. 1997	Jan.–sept. 1998*	September 1997	September 1998*	Jan.–sept. 1997	Jan.–sept. 1998*
Totaal ¹⁾	12 145	13 950	83 497	91 076	5 980	5 745	47 475	47 726
Nederlanders w.v. uit/naar	3 275	4 259	26 005	31 392	4 098	3 927	30 691	30 814
België	391	399	3 004	2 962	667	644	4 343	4 612
BR Duitsland	368	406	2 951	3 136	365	375	3 397	2 983
Verenigd Koninkrijk	168	224	1 257	1 494	337	387	2 279	2 596
Overige EU-landen	414	508	2 974	3 437	653	675	4 916	5 261
Overig Europa	244	291	1 681	1 813	263	229	2 128	2 124
Aruba + Ned. Antillen	618	1 077	5 416	7 930	391	321	3 323	2 977
Suriname	92	152	649	1 003	166	81	868	758
Verenigde Staten van Amerika	233	233	1 816	1 893	334	315	2 356	2 683
Overig Amerika	131	210	1 252	1 484	205	187	1 607	1 624
Azië	314	330	2 337	3 106	337	317	2 740	2 535
Afrika	214	319	1 839	2 219	253	237	1 687	1 668
Oceanië	88	110	829	915	127	159	1 047	993
Niet-Nederlanders ¹⁾ w.o. uit/naar	8 870	9 691	57 492	59 684	1 882	1 818	16 784	16 912
EU-landen	2 587	2 878	15 195	15 877	928	825	7 694	8 020
Overig Europa	1 567	1 728	10 398	10 123	278	279	2 116	2 046
Amerika	1 120	1 246	6 764	7 840	266	265	2 792	2 665
Azië	2 128	2 251	15 005	15 441	237	210	2 358	2 533
Afrika	1 415	1 509	9 660	9 797	143	192	1 510	1 352
Oceanië	53	79	470	606	30	47	314	296

1) Immigratie inclusief in Nederlandse asielzoekerscentra geboren kinderen.

Levendgeborenen per maand, gecorrigeerd voor seizoeninvloeden, januari 1993–september 1998

Overledenen per maand, gecorrigeerd voor seizoeninvloeden, januari 1993–september 1998

V. Asielaanvragen naar land van nationaliteit (41) Inl. tel. (070) 337 58 30

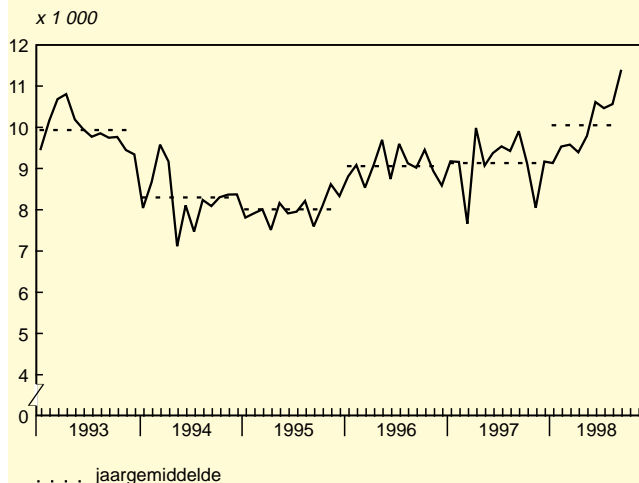
	September 1997	September 1998*	Jan.-sept. 1997	Jan.-sept. 1998*
Totaal	3 758	5 107	23 603	31 605
w.v.				
Afghanistan	794	820	3 819	5 696
Bosnië-Herzegovina	182	526	1 380	2 646
Irak	1 154	904	6 434	5 577
Iran	106	159	851	1 238
Servië en Montenegro	192	537	1 108	2 934
Liberia	11	12	416	149
Soedan	89	248	423	1 219
Somalia	109	294	899	1 926
Sri Lanka	138	121	1 208	737
Turkije	127	158	729	875
Overige	856	1 328	6 336	8 608

Bron: Ministerie van Justitie.

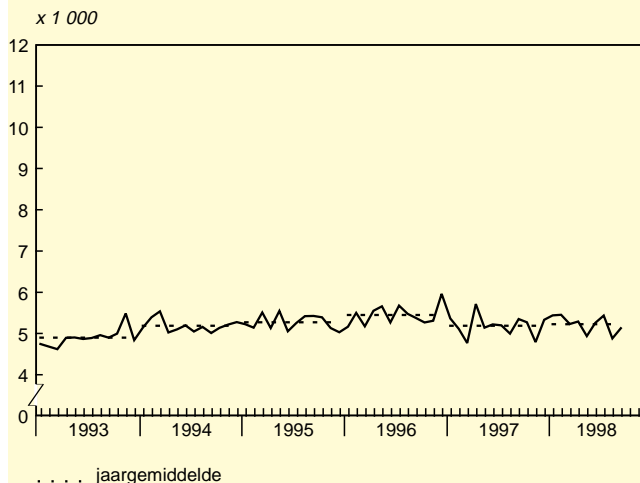
VI. Saldo administratieve correcties van Nederlanders en niet-Nederlanders naar geboorteland (41) Inl. tel. (070) 337 58 30

	September 1997	September 1998*	Jan.-sept. 1997	Jan.-sept. 1998*
Totaal	-1 705	-1 397	-15 246	-15 426
Nederlanders	-673	-452	-5 308	-4 468
w.v. met geboorteland				
Nederland	-399	-244	-3 121	-2 527
Overige EU-landen	-27	-18	-180	-203
Overig Europa	-17	1	-153	-157
Nederlandse Antillen + Aruba	-48	-28	-629	-373
Suriname	-70	-32	-360	-281
Overig Amerika	-26	-30	-166	-165
Azië	-38	-37	-317	-303
Afrika	-41	-61	-336	-412
Oceanië	-7	-3	-46	-47
Niet-Nederlanders	-1 032	-945	-9 938	-10 958
w.v. met geboorteland				
België	-6	-18	-108	-200
BR Duitsland	-89	-43	-731	-703
Verenigd Koninkrijk	-109	-99	-1 013	-1 334
Overige EU-landen	-155	-168	-1 562	-1 890
Voormalig Joegoslavië	-41	-18	-427	-248
Voormalige Sovjet-Unie	-19	-22	-150	-203
Turkije	-90	-68	-911	-693
Overig Europa	-24	-43	-330	-443
Suriname	-10	-9	-308	-235
Verenigde Staten van Amerika	-45	0	-411	-492
Overig Amerika	-38	-51	-319	-487
Afghanistan	-5	-12	-25	-40
China	-18	-26	-174	-189
Irak	-7	-22	-114	-201
Iran	-20	-6	-193	-113
Japan	-12		-103	-132
Overig Azië	-98	-85	-848	-1 044
Egypte	-22	-22	-245	-171
Marokko	-56	-39	-513	-525
Somalia	-58	-23	-352	-288
Zuid-Afrika	-6	-22	-77	-187
Overig Afrika	-92	-79	-922	-945
Oceanië	-12	-16	-102	-141

Immigratie per maand, gecorrigeerd voor seizoeninvloeden, januari 1993–september 1998

Emigratie per maand, gecorrigeerd voor seizoeninvloeden, januari 1993–september 1998

VII. Binnen Nederland verhuisde personen

(19) Inl. tel. (070) 3 37 58 30

	September 1997		September 1998*		Jan.–sept. 1997		Jan.–sept. 1998*	
	Totaal	w.o. in gezinsverband (%)	Totaal	w.o. in gezinsverband (%)	Totaal	w.o. in gezinsverband (%)	Totaal	w.o. in gezinsverband (%)
Totaal	151 631	41,4	148 621	40,9	1 294 618	44,4	1 332 590	43,8
w.v.								
binnen gemeenten	91 470	47,2	87 576	46,7	821 273	48,5	819 987	48,2
tussen gemeenten	60 161	32,6	61 045	32,7	473 345	37,4	512 603	36,9
w.v.								
binnen provincies	32 396	36,9	32 323	37,2	272 409	39,1	291 712	39,2
tussen provincies	27 765	27,6	28 722	27,6	200 936	35,0	220 891	33,8

VIII. Huwelijkssluiting, geregistreerd partnerschap en echtscheiding

(41) Inl. tel. (070) 337 58 30

	September 1997	September 1998*	Jan.–sept. 1997	Jan.–sept. 1998*	September 1997	September 1998*	Jan.–sept. 1997	Jan.–sept. 1998*
	Absoluut				% ¹⁾			
Huwende mannen ²⁾	10 791	11 682	66 514	68 234	17,0	18,3	11,5	11,8
w.v.								
niet eerder gehuwd	9 024	9 869	54 181	55 274	14,2	15,4	9,4	9,5
voorheen gescheiden	1 581	1 606	11 261	11 438	2,5	2,5	2,0	2,0
voorheen verduwd	186	207	1 072	1 522	0,3	0,3	0,2	0,3
Huwende vrouwen ²⁾	10 744	11 682	65 501	68 248	16,5	17,9	11,1	11,5
w.v.								
niet eerder gehuwd	9 130	9 983	54 292	55 885	14,1	15,3	9,2	9,4
voorheen gescheiden	1 452	1 511	10 343	10 971	2,2	2,3	1,8	1,8
voorheen verduwd	162	188	866	1 392	0,2	0,3	0,1	0,2
Geregistreerde partnerschappen ³⁾		355		3 711		0,5		0,6
w.v.								
tussen twee mannen		124		1 416		0,2		0,2
tussen twee vrouwen		130		1 108		0,2		0,2
tussen een man en een vrouw		101		1 187		0,2		0,2
Van echt scheidende mannen ²⁾	2 885	2 414	24 191	23 156	4,5	3,8	4,2	4,0
Van echt scheidende vrouwen ²⁾	2 964	2 416	24 961	23 518	4,6	3,7	4,2	4,0

¹⁾ De cijfers zijn op jaarbasis en per 1 000 van de gemiddelde (totale dan wel mannelijke of vrouwelijke) bevolking bepaald. Ten aanzien van de gesloten partnerschappen is bij de berekening van de verhoudingscijfers uitgegaan van het aantal mannen resp. vrouwen dat het partnerschap heeft laten registreren.

²⁾ Woonachtig in Nederland ongeacht de plaats van huwelijkssluiting of echtscheiding.

³⁾ Het aangaan van een geregistreerd partnerschap is mogelijk met ingang van 1998.

Omzet (excl. BTW) in delfstoffenwinning, industrie en openbare nutsbedrijven ¹⁾

(41) Inl. tel. (045) 570 76 17

SBI 1993	Uitkomsten van bedrijven die zowel in de populatie van september 1998 als in de populatie van september 1997 voorkomen					
	Omzetaandeel in september 1997			Omzetontwikkeling ²⁾ september 1998 t.o.v. september 1997		
	binnenland	buitenland	totaal	binnenland	buitenland	totaal
	%					
10/11/14	Delfstoffenwinning	.	.	.	.	.
15-37	Industrie	97	98	98	-1	0
15/16	Voedings- en genotmiddelenindustrie	97	98	98	-1	1
17-19	Textiel-, kleding-, leder-, schoen- e.a. lederwarenindustrie	92	96	94	4	2
20/26	Hout-, bouwmaterialen-, aardewerk- en glasindustrie	98	97	98	-2	7
21/22	Papier- en papierwaren-, grafische industrie, uitgeverijen	91	97	93	5	2
23/24/25	Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie	98	99	99	-13	-3
27-36	Basismetaleen-, metaalproducten-, machine-, elektrotechnische, optische en instrumenten-, transportmiddelen-, meubel- en overige industrie	97	98	97	5	1
40/41	Openbare Nutsbedrijven	.	.	.	.	.

1) Over het algemeen bedrijven met 20 en meer werknemers.

2) Voorlopige cijfers.

Omzet (excl. BTW) in delfstoffenwinning, industrie en openbare nutsbedrijven ¹⁾

(41) Inl. tel. (045) 570 76 17

SBI 1993	Uitkomsten van bedrijven die zowel in de populatie van januari-september 1998 als in de populatie van januari-september 1997 voorkomen					
	Omzetaandeel in januari-september 1997			Omzetontwikkeling ²⁾ januari-september 1998 t.o.v. januari-september 1997		
	binnenland	buitenland	totaal	binnenland	buitenland	totaal
	%					
10/11/14	Delfstoffenwinning	.	.	.	.	.
15-37	Industrie	96	97	96	3	5
15/16	Voedings- en genotmiddelenindustrie	97	98	97	1	4
17/18/19	Textiel-, kleding-, leder-, schoen- e.a. lederwarenindustrie	91	94	93	4	7
20/26	Hout-, bouwmaterialen-, aardewerk- en glasindustrie	95	96	95	3	5
21/22	Papier- en papierwaren-, grafische industrie, uitgeverijen	89	97	91	6	6
23/24/25	Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie	98	98	98	-6	2
27-36	Basismetaleen-, metaalproducten-, machine-, elektrotechnische, optische en instrumenten-, transportmiddelen-, meubel- en overige industrie	96	97	96	10	8
40/41	Openbare Nutsbedrijven	.	.	.	.	.

1) Over het algemeen bedrijven met 20 en meer werknemers.

2) Voorlopige cijfers.

Indexcijfers van de omzet in de bouwnijverheid (1993=100) ¹⁾

(40) Inl. tel. (070) 337 42 90

SBI'93	1996			1997			1998*							Wijzigingen in %				
	1996	1997	1997	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	sept.'98 t.o.v. sept.'97	jan.'98-sept.'98 t.o.v. jan.'97-sept.'97	okt.'98-sept.'98 t.o.v. okt.'96-sept.'97
Bouwnijverheid (SBI 451)	117	126	149	153	152	82	111	130	139	136	159	145	89	147	3	7	7	
Burgerlijke en utiliteitsbouw; grond-, water- en wegenbouw excl. grondverzet (SBI 452)	114	123	156	151	147	81	104	128	135	132	148	138	83	149	3	8	8	
Burgerlijke en utiliteitsbouw ²⁾	112	123	151	146	140	85	112	134	137	131	143	130	80	144	2	6	7	
Grond-, water- en wegenbouw ²⁾	115	124	162	160	168	59	85	113	124	132	153	143	92	151	-1	5	7	
Afwerken van gebouwen (SBI 454)	110	117	151	139	129	78	100	116	128	129	146	138	87	146	4	8	8	
Verhuur van bouw- en sloopmachines met bedienend personeel (SBI 455)	120	131	152	151	152	101	122	132	152	138	149	141	105	151	-5	7	8	
Totaal bouwnijverheid excl. bouwinstallatie (SBI 45 excl. 453) w.v. bedrijven met	114	123	156	150	146	81	104	127	135	132	148	138	84	149	3	8	8	
10 tot 100 werknemers	112	119	151	146	140	83	97	121	130	128	145	135	76	145	5	7	7	
100 en meer werknemers	116	127	162	155	154	82	113	135	144	137	152	142	95	154	1	9	9	

1) Door bedrijven met 10 of meer werknemers gefactureerde en/of gedeclareerde bedragen. Basis is het 1/12 deel van het totaal gefactureerde en/of gedeclareerde bedrag in 1993.

2) Zie voor de samenstelling van deze bedrijfstypen de Maandstatistiek Bouwnijverheid, augustus 1993 pag. 9 e.v.

Door de gemeentelijke sociale diensten geconstateerde fraude naar jaar einde onderzoek, provincie, gemeentegrootte, gefraudeerde regeling en schade-klasse

(1997, no. 26) Inl. tel. (070) 337 58 66

	1995	1996	1997
Totaal	28 601	20 485	14 899
Provincie			
Groningen	835	578	578
Friesland	889	759	781
Drenthe	285	259	194
Overijssel	1 722	1 437	934
Flevoland	652	427	315
Gelderland	1 969	1 779	1 428
Utrecht	1 143	989	1 173
Noord-Holland	9 180	3 584	2 544
Zuid-Holland	7 041	7 128	3 515
Zeeland	336	366	483
Noord-Brabant	2 757	1 776	1 500
Limburg	1 780	1 389	1 450
Onbekend	12	14	4
Gemeentegrootte			
Inwoners			
Meer dan 250 000	11 316	6 954	3 055
150 000 tot 250 000	1 320	1 324	1 696
100 000 tot 150 000	4 394	3 031	2 245
50 000 tot 100 000	5 930	3 889	2 956
20 000 tot 50 000	4 132	3 509	3 224
10 000 tot 20 000	1 232	1 424	1 369
5 000 tot 10 000	235	301	326
Minder dan 5 000	30	39	24
Onbekend	12	14	4
Gefraudeerde regeling			
Abw, algemene uitkering	27 593	17 946	14 483
loaw		118	138
loaz		14	19
Andere en onbekend 1)	1 008	2 407	259
Schade-klasse			
Minder dan 6 000 gld	17 446	13 441	8 905
6 000 tot 12 000 gld	3 994	2 697	2 031
12 000 tot 20 000 gld	1 926	1 459	1 238
20 000 tot 50 000 gld	2 090	1 570	1 298
50 000 gld en meer	902	783	656
Onbekend	2 243	535	494
Geen schade			277

1) Vanaf 1 juli 1997 Abw, bijzondere bijstand.

	1997					1998								
	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli	aug.	sept.
Gemiddelde dagproductie														
Nijverheid ¹⁾	95,3	108,7	118,1	125,8	123,2	118,4	119,4	119,5	119,9	112,0	113,9	100,5	94,8	109,5
Delfstoffenwinning	62,2	74,3	103,7	143,9	154,4	153,1	135,2	119,5	96,4	70,3	64,1	60,1	61,6	71,5
Industrie	100,8	114,8	120,1	122,1	117,0	112,1	116,0	118,5	124,8	120,2	123,8	107,9	100,2	115,9
Openbare nutsbedrijven	94,9	98,6	113,0	125,5	131,4	133,1	128,8	123,8	110,7	99,9	97,2	94,8	94,6	102,2
Gemiddelde dagproductie, gecorrigeerd voor seizoenen														
Nijverheid ¹⁾	113,3	112,1	115,3	117,6	113,3	114,6	113,0	114,1	116,2	113,9	114,7	116,8	113,6	113,0
Delfstoffenwinning	112,6	104,8	110,7	112,2	94,8	92,5	86,3	98,1	98,8	102,8	104,6	111,2	111,9	102,3
Industrie	113,3	113,0	115,2	117,9	115,8	119,3	117,4	116,1	119,7	116,1	116,9	118,3	113,8	114,1
Openbare nutsbedrijven	114,7	111,9	116,1	115,9	111,2	108,0	106,8	112,6	112,2	113,7	113,0	115,1	114,4	115,6

1) Exclusief bouwnijverheid en bouwinstallatiebedrijven.

N.B. De indexcijfers zijn afgestemd op de Nationale rekeningen 1996.

Productie in de nijverheid en industrie, volumemutaties

(41) Inl. tel. (070) 337 48 09

	Aandelen in % ¹⁾	1996	1997	1997			1998			1998			Okt '97-sept. '98	
				4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	april	mei	juni	juli	aug.	sept.	
Procentuele mutatie t.o.v. de overeenkomstige periode van het voorgaand jaar														
Gemiddelde dagproductie														
Nijverheid ²⁾	100	2,7	1,9	3,3	1,3	1,8	1,3	2,4	1,3	1,6	3,6	-0,6	0,8	1,9
Delfstoffenwinning	13	10,5	-10,4	-5,7	-11,4	-14,3	-3,9	-18,3	-10,7	-11,8	-6,8	-1,1	-3,7	-9,1
Industrie	78	1,5	4,3	5,3	4,8	4,0	1,8	6,3	2,7	3,1	4,8	-0,5	1,0	4,0
Voedings- en genotmiddelenindustrie	14	1,4	2,7	2,7	1,6	3,4		5,8	1,0	3,4	3,2	0,7		2,4
Vervaardiging van veehouderijproducten	3	2,0	-2,5	-3,1	2,4	6,7		7,4	5,5	7,3	4,3	6,6		2,8
Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	7	1,1	3,6	3,9	-0,3	2,7		3,2	0,4	4,6	5,3	3,2		2,5
Drankenindustrie	2	-2,2	4,9	4,2	7,1	5,5	-6,2	14,7	1,0	2,6	-5,2	-11,5		2,2
Tabakverwerkende industrie	2	7,0	7,3	8,2	1,5	-4,8	0,8	0,2	-6,8	-7,6	8,6	1,3		-6,4
Textiel- en textielproductenindustrie	1	1,4	3,6	4,4	6,2	8,3		10,1	7,7	6,9	10,7	-8,4		5,2
Kledingindustrie	0	-3,5	3,9	8,3	0,8	10,3		19,4	11,0	2,2	12,9	25,6		8,0
Leer-, lederwaren- en schoenindustrie	0	4,7	8,3	7,8	14,0	13,0		18,0	13,3	7,2	10,4	2,4		10,9
Houtindustrie (excl. meubels)	1	1,2	6,5	9,4	13,0	2,9		3,3	0,9	4,3	22,0	-12,0		7,4
Papier-, karton- en papierwarenindustrie	2	-0,8	8,0	14,0	5,7	4,0	1,1	5,7	0,6	5,8	4,9	-0,8		-0,3
Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie	8	2,2	2,3	2,9	1,3	5,2	2,6	7,3	-0,1	8,5	3,3	3,3		1,4
Aardolie- en steenkoolverwerkende industrie	3	4,6	-0,6	-1,4	2,9	-9,9		-12,7	-6,1	-10,7	-2,1	4,6		-1,0
Chemische industrie	12	-0,4	6,8	8,0	6,9	3,9	-1,4	5,5	2,7	-3,3	0,8	-2,8		-2,6
Rubber- en kunststofverwerkende industrie	3	0,2	6,8	8,4	8,9	1,6	7,6	4,0	1,1	-0,4	11,0	12,0		0,2
Bouwmaterialeindustrie	3	-1,2	6,0	4,3	8,2	0,2		1,1	-1,6	1,0	11,6	-9,9		2,9
Metaalindustrie	28	2,3	4,4	5,8	4,9	6,0		9,4	5,9	3,0	5,8	-1,3		4,7
Basismetalaalindustrie (incl. gieterijen)	3	-3,5	9,0	7,4	5,9	3,4		3,4	2,0	4,9	1,5	1,4		4,4
Overige metaalindustrie	25	3,0	3,9	5,6	4,8	6,3		10,0	6,3	2,8	6,3	-1,6		4,7
Metaalproductenindustrie	6	0,4	3,0	6,2	3,8	5,6		6,3	6,1	4,4	11,6	-3,0		4,7
Machine- en apparatenindustrie	7	5,2	1,3	0,6	3,7	5,0		8,3	6,1	1,2	3,3	-1,5		2,8
Elektrische apparatenindustrie	6	2,1	6,3	4,9	4,6	4,7		9,1	4,5	0,9	-0,4	-0,4		3,5
Medische- en optische apparatenindustrie	2	2,4	10,2	12,3	5,2	3,0		12,4	2,7	-4,7	-3,2	-7,7		4,0
Transportmiddelenindustrie	4	5,1	3,9	13,5	8,8	13,7		19,8	11,7	9,6	19,1	2,2		11,0
Meubel- en overige industrie n.e.g.	3	5,7	4,0	7,3	9,6	4,5		7,3	2,0	4,2	15,6	-5,9		6,4
Openbare nutsbedrijven	9	2,9	-0,8	0,3	-1,5	1,1	2,3	0,5	1,5	1,5	3,5	-0,3		3,7
Gemiddelde dagproductie, gecorrigeerd voor seizoenbeweging														
Nijverheid ²⁾	100	2,7	1,9	2,2	-1,3	0,9	-0,4	1,9	-2,0	0,7	1,9	-2,8		-0,5
Delfstoffenwinning	13	10,5	-10,4	-4,6	-12,9	10,6	6,3	0,7	4,1	1,7	6,4	0,6		-8,6
Industrie	78	1,5	4,3	2,7	1,2	-0,0	-1,8	3,1	-3,0	0,7	1,2	-3,8		0,3
Voedings- en genotmiddelenindustrie	14	1,4	2,7	0,8	1,4	1,4		5,2	-3,5	0,1	1,8	-2,1		
Vervaardiging van veehouderijproducten	3	2,0	-2,5	3,8	4,1	-0,4		2,5	-2,8	0,8	-2,1	1,6		
Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	7	1,1	3,6	2,4	-0,2	2,4		6,0	-1,3	-0,4	2,1	-1,6		
Drankenindustrie	2	-2,2	4,9	-8,2	6,2	2,5	-6,3	9,1	-8,2	-0,4	-4,6	0,0		4,1
Tabakverwerkende industrie	2	7,0	7,3	1,4	-3,3	-2,6	6,0	0,0	-5,8	0,5	21,8	-14,5		-6,1
Textiel- en textielproductenindustrie	1	1,4	3,6	4,4	0,5	1,2		4,8	-3,6	0,8	-4,5	0,5		
Kledingindustrie	0	-3,5	3,9	7,7	1,7	3,7		13,8	5,1	-14,6	16,3	0,4		
Leer-, lederwaren- en schoenindustrie	0	4,7	8,3	7,2	7,8	1,1		14,3	-3,0	-9,0	-1,0	0,3		
Houtindustrie (excl. meubels)	1	1,2	6,5	2,2	4,1	-5,0		-2,6	-2,5	1,9	2,8	0,3		
Papier-, karton- en papierwarenindustrie	2	-0,8	8,0	3,9	-2,5	0,8	-0,7	1,6	-3,4	4,8	-1,4	0,2		-4,4
Uitgeverijen, drukkerijen en reproductie	8	2,2	2,3	2,2	-0,8	2,7	-1,4	2,5	-5,0	6,8	-3,3	0,2		-2,5
Aardolie- en steenkoolverwerkende industrie	3	4,6	-0,6	2,6	4,6	-4,9		-7,9	3,6	-9,4	9,6	0,8		
Chemische industrie	12	-0,4	6,8	2,8	0,3	-0,6	-3,8	4,1	-5,0	1,2	0,5	-6,4		3,0
Rubber- en kunststofverwerkende industrie	3	0,2	6,8	2,7	4,2	-3,2	4,2	5,1	-3,8	-1,9	10,6	0,0		-10,0
Bouwmaterialeindustrie	3	-1,2	6,0	1,1	3,3	-6,8		3,3	-4,4	3,5	2,0	0,2		
Metaalindustrie	28	2,3	4,4	3,2	2,0	0,8		3,2	-1,6	-0,4	-0,1	-5,4		
Basismetalaalindustrie (incl. gieterijen)	3	-3,5	9,0	3,9	-0,6	-0,5		-0,8	-0,6	0,4	-0,7	-2,0		
Overige metaalindustrie	25	3,0	3,9	3,0	2,4	1,0		3,6	-1,8	-0,4	-0,3	-5,6		
Meubel- en overige industrie n.e.g.	3	5,7	4,0	5,1	-0,9	-2,3		4,1	-6,4	2,1	11,5	-16,3		
Openbare nutsbedrijven	9	2,9	-0,8	1,4	-4,6	3,5	1,8	-0,3	1,3	-0,6	1,9	-0,6		1,0

1) Aandeel in de toegevoegde waarde (bruto, f.k., volgens Nationale rekeningen 1996).

2) Exclusief bouwnijverheid en -installatiebedrijven.

N.B. De ontwikkelingen zijn afgestemd op de Nationale rekeningen 1996.

Technische toelichting

Het CBS heeft de verwerkingsmethoden van de opgaven voor de statistiek van de internationale handel per verslagmaand januari 1997 herzien.

Een toelichting hierop is te vinden in de publicatie 'Statistiek van de Internationale Handel, Publicaties 1997'.

De maandcijfers van de in- en uitvoer worden twee maal per jaar nader vastgesteld. De eerste keer als het desbetreffende kwartaal afgerond is, de tweede maal als het jaar afgesloten wordt. In onderstaande tabellen zijn de maandcijfers tot en met het tweede kwartaal van 1998 gecorrigeerd.

Geregistreerde en bijgeschatte in- en uitvoer, 1993-1998

(42) Inl. tel. (045) 570 66 82

	EU registratie		Bijchatting		Totaal	Overige landen registratie		Bijchatting		Totaal	Totaal EU+OV
	waarde	aandeel	waarde	aandeel	waarde	waarde	aandeel	waarde	aandeel	waarde	waarde
	mld gld	%	mld gld	%	mld gld		%	mld gld	%	mld gld	mld gld
Invoer											
1993	125,5	88	16,5	12	142,0	-	-	-	-	89,7	231,6
1994	143,1	91	13,6	9	156,7	-	-	-	-	99,7	256,4
1995	163,1	87	25,3	13	188,4	-	-	-	-	96,8	285,1
1996	165,0	84	32,5	16	197,5	108,9	98	1,9	2	110,9	308,4
1997	180,5	84	35,3	16	215,8	128,0	98	3,1	2	131,1	346,9
1998											
januari	14,4	82	3,2	18	17,6	11,9	96	0,5	4	12,4	30,0
februari	14,7	80	3,8	20	18,4	11,2	94	0,7	6	11,9	30,3
maart	15,7	77	4,6	23	20,2	12,4	93	0,9	7	13,2	33,5
april	14,8	78	4,2	22	19,0	11,1	95	0,6	5	11,6	30,6
mei	13,7	75	4,6	25	18,3	10,6	95	0,6	5	11,1	29,4
juni	14,3	74	5,0	26	19,3	11,0	93	0,9	7	11,9	31,2
juli	11,3	62	6,8	38	18,1	9,9	87	1,4	13	11,3	29,4
Uitvoer											
1993	179,3	94	11,5	6	190,8	-	-	-	-	67,5	258,3
1994	201,4	93	14,4	7	215,8	-	-	-	-	71,7	287,5
1995	227,8	89	22,9	11	250,7	-	-	-	-	65,5	316,2
1996	232,9	87	35,5	13	268,4	69,0	98	1,5	2	70,5	338,8
1997	257,9	88	36,6	12	294,5	81,0	97	2,3	3	83,3	377,8
1998											
januari	21,6	85	3,9	15	25,4	6,0	93	0,5	7	6,4	31,9
februari	21,2	83	4,4	17	25,6	6,4	93	0,5	7	6,9	32,5
maart	23,4	82	5,0	18	28,4	7,1	93	0,6	7	7,6	36,1
april	20,4	80	5,2	20	25,6	6,5	91	0,7	9	7,2	32,8
mei	19,5	78	5,4	22	24,9	6,2	89	0,8	11	7,0	31,9
juni	20,3	77	5,9	23	26,2	7,2	93	0,5	7	7,7	33,9
juli	15,9	64	8,8	36	24,7	6,7	87	1,0	13	7,8	32,5

De buitenlandse handel van Nederland

(42) Inl. tel. (045) 570 66 82

	1997		1998					1998							
	1997	Aug. '97 juli '98	jan.-juli	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	febr.	maart	april	mei	juni	juli
	mln gld														
Invoer	346 947	363 022	214 420	25 685	31 010	32 143	30 074	29 690	30 008	30 329	33 459	30 636	29 408	31 194	29 386
Uitvoer	377 762	394 539	231 528	28 312	34 081	34 937	32 719	32 962	31 865	32 498	36 071	32 769	31 945	33 905	32 474
Dekkings- percentage	108,9	108,7	108,0	110,2	109,9	108,7	108,8	111,0	106,2	107,2	107,8	107,0	108,6	108,7	110,5

	Invoer			Uitvoer		
	juli '98	jan.-juli '98		juli '98	jan.-juli '98	
		absoluut	verandering t.o.v. jan.-juli'97		absoluut	verandering t.o.v. jan.-juli'97
	mln gld		%	mln gld		%
Totaal	29 386	214 420	8,1	32 474	231 528	7,8
<i>Europa</i>	20 162	145 465	4,5	27 131	197 984	8,5
Europese Unie	18 063	130 921	4,9	24 682	180 902	7,8
Frankrijk	2 020	14 787	3,8	3 361	24 411	10,3
België en Luxemburg	2 981	22 670	6,7	3 863	29 318	3,6
Duitsland	6 184	43 150	2,8	8 457	61 715	3,9
Italië	1 200	7 539	-0,6	1 799	13 867	13,4
Verenigd Koninkrijk	2 880	21 072	3,8	3 378	23 365	10,4
Ierland	474	3 170	31,0	251	1 911	10,2
Denemarken	292	2 292	2,6	506	3 789	8,6
Griekenland	62	335	0,6	259	1 786	8,9
Portugal	203	1 367	6,3	260	1 915	17,0
Spanje	678	5 381	12,7	1 070	7 513	18,8
Zweden	606	5 581	8,6	682	5 434	15,4
Finland	245	1 938	6,2	310	2 238	23,8
Oostenrijk	240	1 640	15,1	486	3 639	11,4
Noorwegen	512	3 888	-15,0	269	1 876	22,2
Zwitserland	387	2 668	23,6	484	3 407	9,7
Turkije	180	1 164	22,9	267	1 890	10,6
overig West Europa	66	456	4,3	158	1 124	10,2
Polen	192	1 277	17,8	380	2 451	31,7
Tsjechische Rep.	85	631	41,1	132	942	10,9
Hongarije	125	952	18,7	121	820	22,7
Rusland	296	1 871	-15,8	335	2 468	11,3
overig Oost Europa	256	1 637	-0,8	303	2 106	30,6
<i>Afrika</i>	555	4 202	8,9	613	4 129	16,3
<i>Amerika</i>	3 427	26 574	11,8	2 268	13 267	12,7
Verenigde Staten van Amerika	2 412	19 790	12,5	1 538	8 979	13,4
Canada	149	1 162	24,8	128	810	23,2
overig Noord-Amerika	0	0	192,8	0	2	-49,7
Brazilië	315	1 945	-3,4	152	910	-2,4
Argentinië	123	621	17,3	50	334	1,4
overig Midden- en Zuid Amerika	428	3 056	12,7	400	2 233	15,5
<i>Azië</i>	5 108	37 467	20,7	2 180	14 052	-5,3
Israël	118	1 174	24,2	145	882	32,4
overig Nabije en Midden-Oosten	17	104	-24,7	70	487	15,4
Iran	87	416	-39,4	51	306	-16,9
Saudi-Arabië	211	1 697	-20,8	99	747	0,5
Koeweit	41	814	-35,8	34	179	29,2
overig Arabische Golf Staten	68	707	157,9	198	1 156	39,0
India	127	965	10,0	80	575	5,0
Thailand	224	1 656	13,3	87	519	-22,0
Indonesië	238	1 433	19,5	38	233	-67,1
Maleisië	341	2 174	26,7	52	394	-21,2
Singapore	246	2 545	41,8	169	919	-17,7
China	661	4 115	31,5	137	914	1,0
Zuid Korea	249	1 759	71,4	147	964	-16,3
Japan	1 256	8 527	21,5	322	2 077	-2,6
Taiwan	495	4 028	29,0	286	1 942	12,4
Hongkong	427	3 107	22,1	151	1 080	-19,9
overig Azië	301	2 246	31,9	115	677	-21,7
Australië, Oceanië en overige gebieden	133	683	39,2	140	935	4,9
<i>Overige</i>	1	29		142	1 160	

Berekening procentuele verandering is gebaseerd op hele bedragen.

Afdelingen volgens de Standard International Trade Classification	Juli		Juli '98 t.o.v. juli '97	Jan-juli		Jan.-juli '98 t.o.v. jan.-juli '97
	1997	1998		1997	1998	
	mln gld		%	mln gld		%
Totaal	28 617	29 386	2,7	198 344	214 420	8,1
00 Levende dieren, m.u.v. dieren bedoeld bij afd. 03	88	95	7,3	618	594	-3,9
01 Vlees en vleesproducten	281	239	-15,0	1 796	1 781	-0,8
02 Zuivelproducten en eieren	422	380	-9,9	2 941	2 908	-1,1
03 Vis, schaal- en weekdieren en bereidingen daarvan	159	191	20,7	1 112	1 278	14,9
04 Granen en graanproducten	354	341	-3,8	2 424	2 181	-10,0
05 Groenten en fruit	676	700	3,6	5 240	5 419	3,4
06 Suiker en suikerwerken, honing	75	73	-2,1	526	501	-4,8
07 Koffie, thee, cacao, specerijen en fabrikaten daarvan	271	292	8,0	2 123	2 325	9,5
08 Veevoeder, m.u.v. niet gemalen granen	204	183	-10,4	1 577	1 302	-17,5
09 Bereide voedingsmiddelen, n.a.g.	100	96	-4,6	637	676	6,0
11 Dranken	236	183	-22,5	1 447	1 406	-2,8
12 Tabak en tabaksfabrikaten	174	169	-3,0	1 308	1 215	-7,1
21 Ongelooide huiden en vellen	23	16	-28,1	199	128	-35,9
22 Oliehoudende zaden en vruchten	235	242	3,1	1 672	1 817	8,7
23 Ruwe, synthetische en geregenereerde rubber	36	38	4,7	225	293	30,3
24 Kurk en hout	179	184	3,0	1 418	1 356	-4,3
25 Papierstof en papierafval	126	125	-1,2	812	943	16,1
26 Textielvezels, textielafval en lompen	48	46	-3,7	345	369	6,9
27 Natuurlijke meststoffen en ruwe minerale producten	145	183	26,3	908	1 072	18,0
28 Metaalertsen en metaalafval	295	265	-10,2	1 917	1 846	-3,7
29 Andere ruwe dierlijke en plantaardige producten	163	159	-2,7	1 582	1 666	5,3
32 Steenkool, cokes en briquettes	200	197	-1,6	1 107	1 213	9,5
33 Ruwe aardolie en aardolieproducten	2 071	1 289	-37,8	14 083	10 461	-25,7
34 Aardgas en industrie gas	165	161	-2,9	1 252	1 179	-5,8
35 Elektrische energie	41	40	-2,7	272	258	-5,1
41 Dierlijke oliën en vetten	22	21	-4,0	164	155	-5,7
42 Plantaardige vette oliën	94	207	119,2	693	1 293	86,5
43 Was; mengsels en bereidingen van oliën en vetten, niet geschikt voor menselijke consumptie n.a.g.	39	46	18,3	256	301	17,9
51 Organische chemische producten	1 032	979	-5,1	6 367	7 241	13,7
52 Anorganische chemische producten	267	267	0,1	1 494	1 664	11,4
53 Kleur-, looi- en verfstoffen	215	210	-2,4	1 410	1 469	4,2
54 Medicinale en farmaceutische producten	634	682	7,5	4 413	4 823	9,3
55 Etherische oliën, parfumerieën, zeep- en reinigingsmiddelen	252	253	0,3	1 687	1 726	2,3
56 Kunstmatige meststoffen	36	48	33,2	302	367	21,6
57 Kunststof in primaire vormen	522	517	-1,0	3 595	3 851	7,1
58 Werken van kunststof n.a.g.	305	338	10,6	2 146	2 280	6,3
59 Andere chemische producten, n.a.g.	390	388	-0,5	2 774	2 821	1,7
61 Leder en -waren, bereide pelterijen	38	37	-4,4	280	265	-5,6
62 Rubberwaren, n.a.g.	277	304	9,6	1 853	2 068	11,6
63 Kurk- en houtwaren, behalve meubelen	204	201	-1,5	1 563	1 532	-2,0
64 Papier, karton en artikelen	732	789	7,9	5 132	5 520	7,6
65 Garens, weefsels e.d.	601	605	0,7	4 460	4 773	7,0
66 Fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen, n.a.g.	384	376	-2,0	2 699	2 772	2,7
67 IJzer en staal	710	856	20,6	5 178	6 088	17,6
68 Non-ferrometalen	486	553	13,8	3 368	4 004	18,9
69 Metaalwaren, n.a.g.	739	772	4,4	5 072	5 595	10,3
71 Generatoren en motoren	614	462	-24,8	3 396	3 888	14,5
72 Gespecialiseerde machines	514	598	16,4	3 603	4 088	13,5
73 Machines voor metaalbewerking	95	99	4,8	608	743	22,2
74 Diverse machines, n.a.g.	1 005	985	-2,0	6 804	7 065	3,8
75 Kantoor- en automatische gegevensverwerkende machines	2 797	3 482	24,5	20 085	27 043	34,6
76 Toestellen voor telecommunicatie en voor opnemen en weergeven van geluid	821	928	13,0	5 264	6 736	27,9
77 Elektrische apparaten, n.a.g.	1 715	1 693	-1,3	12 613	12 643	0,2
78 Voertuigen voor wegvervoer	1 938	2 296	18,5	15 079	17 561	16,5
79 Ander vervoermaterieel	174	105	-39,6	1 622	1 018	-37,2
81 Geprefabriceerde bouwwerken, sanitaire artikelen, installaties voor centrale verwarming en verlichtings-toestellen n.a.g.	131	142	8,4	1 014	1 019	0,4
82 Meubelen en toebehoren, artikelen voor bedden n.a.g.	366	406	10,9	2 802	3 011	7,5
83 Reisartikelen, handtassen e.d.	50	63	26,0	372	463	24,4
84 Kleding en toebehoren	1 260	1 375	9,1	6 809	7 451	9,4
85 Schoeisel	294	278	-5,3	1 605	1 627	1,4
87 Instrumenten en apparaten voor beroepsuitoefening, wetenschap, n.a.g.	571	560	-1,9	3 741	4 202	12,3
88 Apparaten en benodigdheden voor fotografie, optiek e.d.; uurwerken	308	320	4,1	1 988	2 172	9,2
89 Diverse fabrikaten, n.a.g.	1 165	1 164	-0,1	8 210	8 257	0,6
93 Boordprovisie en benodigdheden voor schepen en vliegtuigen en goederen n.a.g.	6	65	971,6	45	444	879,7
96 Niet in circulatie zijnde munten, behalve gouden munten	1	0	-34,1	3	2	-34,0
97 Niet-monetair goud	48	31	-34,7	234	193	-17,7

Berekening procentuele verandering is gebaseerd op hele bedragen.

Uitvoer per goederensoort

(42) Inl. tel. (045) 570 66 82

Afdelingen volgens de Standard International Trade Classification	Juli		Juli '98 t.o.v. juli '97	Jan-juli		Jan.-juli'98 t.o.v. jan.-juli'97
	1997	1998		1997	1998	
	mln gld		%	mln gld		%
Totaal	30 601	32 474	6,1	214 751	231 528	7,8
00 Levende dieren, m.u.v. dieren bedoeld bij afd. 03	59	102	73,0	669	521	-22,1
01 Vlees en vleesproducten	915	883	-3,5	6 049	6 182	2,2
02 Zuivelproducten en eieren	697	791	13,4	5 226	5 604	7,2
03 Vis, schaal- en weekdieren en bereidingen daarvan	259	301	16,1	1 796	1 911	6,4
04 Granen en graanproducten	211	197	-6,9	1 568	1 504	-4,1
05 Groenten en fruit	1 186	1 183	-0,3	8 373	9 022	7,8
06 Suiker en suikerwerken, honing	129	130	0,8	913	902	-1,2
07 Koffie, thee, cacao, specerijen en fabrikaten daarvan	304	335	10,0	2 167	2 333	7,7
08 Veevoeder, m.u.v. niet gemalen granen	378	356	-6,0	2 710	2 500	-7,7
09 Bereide voedingsmiddelen, n.a.g.	300	317	5,6	2 045	2 133	4,3
11 Dranken	317	338	6,6	1 952	1 997	2,3
12 Tabak en tabaksfabrikaten	570	602	5,7	3 390	3 461	2,1
21 Ongelooide huiden en vellen	38	33	-14,2	392	318	-18,8
22 Oliehoudende zaden en vruchten	45	85	90,7	305	557	82,6
23 Ruwe, synthetische en geregenereerde rubber	61	70	13,3	427	490	14,9
24 Kurk en hout	47	45	-3,0	354	354	0,1
25 Papierstof en papierafval	48	47	-1,5	331	331	0,1
26 Textielvezels, textielafval en lompen	37	35	-5,4	247	267	7,8
27 Natuurlijke meststoffen en ruwe minerale producten	115	108	-5,8	692	762	10,2
28 Metaalertsen en metaalafval	239	195	-18,3	1 547	1 499	-3,1
29 Andere ruwe dierlijke en plantaardige producten	819	853	4,1	7 465	7 858	5,3
32 Steenkool, cokes en briketten	60	69	14,9	390	426	9,3
33 Ruwe aardolie en aardolieproducten	1 555	1 185	-23,8	10 451	8 821	-15,6
34 Aardgas en industriegas	438	355	-19,0	5 211	4 077	-21,8
35 Elektrische energie	1	6	542,9	14	23	61,2
41 Dierlijke oliën en vetten	13	22	69,3	103	117	13,6
42 Plantaardige vette oliën	187	228	21,7	1 155	1 538	33,2
43 Was; mengsels en bereidingen van oliën en vetten, niet geschikt voor menselijke consumptie n.a.g.	76	86	11,9	512	574	12,1
51 Organische chemische producten	1 411	1 399	-0,8	9 437	10 150	7,6
52 Anorganische chemische producten	290	289	-0,6	2 152	2 151	0,0
53 Kleur-, looi- en verfstoffen	369	363	-1,7	2 342	2 383	1,7
54 Medicinale en farmaceutische producten	619	749	21,0	4 390	5 051	15,1
55 Etherische oliën, parfumerieën, zeep- en reinigingsmiddelen	265	266	0,6	1 769	1 844	4,2
56 Kunstmatige meststoffen	115	155	35,2	1 087	1 072	-1,3
57 Kunststof in primaire vormen	1 243	1 219	-2,0	8 523	8 898	4,4
58 Werken van kunststof n.a.g.	326	347	6,2	2 330	2 537	8,9
59 Andere chemische producten, n.a.g.	581	596	2,6	3 880	4 353	12,2
61 Leder en -waren, bereide pelerijen	49	43	-12,7	303	323	6,5
62 Rubberwaren, n.a.g.	211	232	10,2	1 505	1 585	5,3
63 Kurk- en houtwaren, behalve meubelen	99	90	-8,8	687	633	-7,8
64 Papier, karton en artikelen	682	672	-1,5	4 537	4 877	7,5
65 Garens, weefsels e.d.	751	852	13,5	5 268	5 864	11,3
66 Fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen, n.a.g.	298	304	2,3	2 009	2 151	7,1
67 IJzer en staal	696	635	-8,8	4 485	4 574	2,0
68 Non-ferrometalen	469	491	4,8	3 177	3 493	10,0
69 Metaalwaren, n.a.g.	692	732	5,9	4 845	5 046	4,1
71 Generatoren en motoren	344	422	22,9	2 299	2 735	19,0
72 Gespecialiseerde machines	786	808	2,7	4 880	5 110	4,7
73 Machines voor metaalbewerking	97	100	2,4	536	598	11,4
74 Diverse machines, n.a.g.	977	1 066	9,1	6 118	6 711	9,7
75 Kantoor- en automatische gegevensverwerkende machines	2 584	3 296	27,5	19 427	24 419	25,7
76 Toestellen voor telecommunicatie en voor opnemen en weergeven van geluid	534	578	8,3	3 780	4 616	22,1
77 Elektrische apparaten, n.a.g.	1 982	2 146	8,3	13 781	14 698	6,7
78 Voertuigen voor wegvervoer	1 406	1 743	24,0	10 378	12 889	24,2
79 Ander vervoermaterieel	222	215	-3,4	1 709	1 085	-36,5
81 Geprefabriceerde bouwwerken, sanitaire artikelen, installaties voor centrale verwarming en verlichtings-toestellen n.a.g.	148	185	24,8	1 089	1 109	1,8
82 Meubelen en toebehoren, artikelen voor bedden n.a.g.	171	179	4,6	1 289	1 308	1,4
83 Reisartikelen, handtassen e.d.	33	38	15,7	252	280	11,1
84 Kleding en toebehoren	658	671	2,0	3 860	4 192	8,6
85 Schoeisel	137	133	-2,7	823	910	10,5
87 Instrumenten en apparaten voor beroepsuitoefening, wetenschap, n.a.g.	558	624	11,9	3 709	4 290	15,7
88 Apparaten en benodigdheden voor fotografie, optiek e.d.; uurwerken	493	517	5,0	3 165	3 740	18,2
89 Diverse fabrikaten, n.a.g.	1 085	1 188	9,6	7 782	8 610	10,6
93 Boordprovisie en benodigdheden voor schepen en vliegtuigen en goederen n.a.g.	83	164	98,1	521	1 058	103,0
96 Niet in circulatie zijnde munten, behalve gouden munten	0	0	-41,9	5	5	-0,6
97 Niet-monetair goud	35	14	-59,9	169	101	-40,6

Berekening procentuele verandering is gebaseerd op hele bedragen.

Ontwikkeling van omzetten (excl. BTW), prijzen en hoeveelheden in de autobranche (1995=100)

(28) Inl. tel. (045) 570 63 76

	1996		1997			1998		Wijzigingen in % 1)		
	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	1e kw. 1998 t.o.v. 1e kw. 1997	2e kw. 1998 t.o.v. 2e kw. 1997	1e kw. 1998- 2e kw. 1998 t.o.v. 1e kw. 1997- 2e kw. 1997
Personenautobedrijven 2) (SBI 5010.4)										
Prijs	.	96	97	97	97	97	98	0,7	0,6	0,6
Hoeveelheid	.	125	120	107	103	134	129	7,2	7,7	7,4
Omzet	97	121	116	104	100	130	126	8,0	8,3	8,1
Autoservicebedrijven 3) (SBI 5020.1 t/m 5020.5)										
Prijs	.	99	98	98	98	98	97	-0,7	-0,8	-0,7
Hoeveelheid	.	101	109	109	117	111	121	9,9	11,7	10,9
Omzet	107	100	107	106	114	109	118	9,1	10,9	10,0
Detailhandel in auto- onderdelen en accessoires (SBI 5030.3)										
Prijs	.	99	98	98	98	98	97	-0,4	-0,6	-0,5
Hoeveelheid	.	93	124	116	108	96	129	3,8	3,7	3,8
Omzet	101	92	122	113	106	95	125	3,4	3,1	3,2

1) De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

 2) Handel in en reparatie van personenauto's (excl. import van nieuwe).
Omzet incl. BPM

3) In deze groep zijn o.a. de bandenservice- en carrosserieherstelbedrijven opgenomen.

Ontwikkeling van omzetten (incl. BTW), prijzen en hoeveelheden in de verblijfsrecreatie (1995=100)

(32) Inl. tel. (045) 570 63 55

	1997	1997			1998			Wijzigingen in % 1)	
		2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.*	3e kw. 1998 t.o.v. 3e kw. 1997	1e kw. 1998- 3e kw. 1998 t.o.v. 1e kw. 1997- 3e kw. 1997
Kampeertreinen en overige voorzieningen voor recreatief verblijf n.e.g. (SBI 552)									
Prijs	104	104	111	101	98	107	113	2,1	1,7
Hoeveelheid	102	113	122	77	89	108	118	-3,4	-4,4
Omzet	106	117	135	78	87	116	133	-1,3	-2,6
w.o.									
Kampeertreinen (SBI 5522)									
Prijs	105	106	110	102	101	108	113	2,8	2,1
Hoeveelheid	101	112	136	59	91	108	122	-10,6	-7,3
Omzet	107	118	150	60	92	117	138	-8,1	-5,3
Vakantiehuisjes, -bungalowparken e.d. (SBI 5523)									
Prijs	103	103	112	100	95	107	114	1,3	1,3
Hoeveelheid	102	113	108	95	88	107	113	4,7	-1,9
Omzet	106	117	121	95	84	115	129	6,1	-0,3

1) De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

Ontwikkeling van omzetten (incl. BTW) in de kantines en catering (1995=100)

(37) Inl. tel. (045) 570 63 55

	1997	1997			1998			Wijzigingen in % 1)	
		2e kw.	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.*	3e kw. 1998 t.o.v. 3e kw. 1997	1e kw. 1998- 3e kw. 1998 t.o.v. 1e kw. 1997- 3e kw. 1997
Kantines en catering (SBI 555)	116	117	114	124	119	131	125	9,6	9,8
w.o.									
Kantines (SBI 55.51)	110	108	109	115	115	119	119	8,3	8,6

1) De wijzigingen zijn berekend op basis van niet-afgeronde indexcijfers.

	Gemiddelden					Week 46 per dag				
	1998					9-11	10-11	11-11	12-11	13-11
	sept.	okt.	week 44	week 45	week 46	'98	'98	'98	'98	'98
Gemiddeld effectief rendement	%									
Staatsleningen, algemeen	4,16	4,15	4,20	4,23	4,24	4,28	4,23	4,25	4,21	4,23
w.v. met gemiddeld resterende looptijd van										
3-< 5 jaar	3,80	3,74	3,72	3,77	3,79	3,84	3,79	3,79	3,77	3,78
5-< 8 jaar	3,98	3,96	3,99	4,03	4,04	4,08	4,03	4,05	4,01	4,04
3-< 8 jaar	3,91	3,87	3,88	3,93	3,94	3,98	3,93	3,95	3,92	3,94
Vijf langstlopende staatsleningen	4,51	4,56	4,66	4,68	4,68	4,72	4,67	4,69	4,65	4,66
Nieuwste 10-jarige staatslening	4,14	4,13	4,19	4,23	4,26	4,27	4,26	4,27	4,23	4,26
Gewone obligaties ten laste van										
algemene en coöp. georg. banken	4,36	4,36	4,40	4,41	4,40	4,44	4,41	4,37	4,40	4,40
Supra-nationale instellingen	4,14	4,09	4,09	4,15	4,16	4,21	4,16	4,15	4,13	4,17
Pand- en bankbrieven	4,44	4,43	4,46	4,51	4,52	4,55	4,52	4,51	4,50	4,50
CBS-koersindex voor staatsobligaties	ultimo 1983=100									
Gemiddeld resterende looptijd										
3-< 5 jaar	118,1	118,4	118,5	118,3	118,2	118,0	118,2	118,2	118,3	118,2
5-< 8 jaar	129,0	129,2	129,0	128,6	128,6	128,3	128,7	128,5	128,8	128,6
8-<10 jaar	135,3	135,5	134,8	134,4	134,3	133,9	134,4	134,2	134,5	134,3
	ultimo 1993=100									
CBS/Stroeve-index voor converteerbare obligaties	261,6	245,2	260,0	276,4	278,3	281,4	280,8	278,8	276,2	274,4
CBS-herbeleggingsindex voor obligaties	ultimo 1983=100									
Staatsleningen	333,5	334,5	334,1	333,8	334,0	333,6	334,1	333,9	334,3	334,0
Financiële instellingen										
gewone obligaties	315,6	316,9	316,9	316,9	317,1	316,6	317,1	317,1	317,4	317,4
achtergestelde obligaties	379,2	380,0	380,1	380,1	380,4	379,9	380,4	380,4	380,7	380,7
Supra-nationale instellingen										
gewone obligaties	332,9	334,6	334,8	334,6	334,7	334,0	334,8	334,9	335,2	334,8
Algemeen	331,4	332,5	332,3	332,1	332,3	331,8	332,3	332,2	332,5	332,3
	jaar									
<i>Duration van staatsleningen met een vaste looptijd</i>	4,87	5,01	4,95	4,93	4,92	4,91	4,92	4,91	4,92	4,91
CBS-koersindex voor aandelen	ultimo 1983=100									
<i>Officiële Markt</i>										
Algemeen	660,0	604,1	633,7	672,7	670,7	679,2	668,1	673,1	666,7	666,2
Algemeen excl. Kon. Olie	693,8	623,9	664,7	712,2	712,7	723,3	711,6	718,4	707,6	702,6
Internationals	531,4	517,4	528,2	544,3	540,3	539,7	532,9	538,7	541,9	548,2
Lokale fondsen	773,9	684,5	729,3	786,5	786,1	801,7	787,1	791,7	777,8	772,0
Financiële instellingen	826,8	712,6	762,8	848,5	853,4	873,7	855,3	858,2	842,8	837,2
Niet-financiële instellingen	780,1	704,1	747,3	786,7	782,2	795,4	782,6	788,8	775,3	768,9
<i>CBS/MoneyView-index voor beleggingsfondsen</i>										
Algemeen	246,0	238,7	246,4	253,0	253,2	254,2	253,1	254,1	252,5	252,1
aandelenfondsen	304,7	285,5	304,1	320,2	320,6	322,9	320,2	322,7	318,6	318,7
obligatiefondsen	219,9	221,3	221,4	221,7	221,5	221,7	221,5	221,7	221,7	220,8
geldmarktfondsen	180,4	180,7	180,8	180,8	180,9	180,9	180,9	180,9	180,9	180,9
	ultimo 1993=100									
<i>CBS/NIB-index voor niet AEX-aandelen</i>	311,5	262,3	278,7	299,5	297,1	302,6	297,9	298,1	293,8	293,2
<i>CBS/Wessellus MIT-Index</i>	327,4	275,2	293,1	319,6	320,9	322,4	314,9	324,2	323,0	319,8
<i>CBS/Wessellus MIT Small-index</i>	611,8	434,3	461,2	519,4	533,5	549,8	528,7	538,8	526,2	524,0
CBS-herbeleggingsindex voor aandelen	ultimo 1983=100									
<i>Officiële Markt</i>										
Algemeen	1 172,4	1 074,5	1 127,4	1 196,8	1 193,2	1 208,4	1 188,6	1 197,6	1 186,2	1 185,3
Algemeen excl. Kon. Olie	1 132,8	1 018,9	1 085,6	1 163,5	1 164,2	1 181,5	1 162,5	1 173,6	1 155,9	1 147,7
Internationals	1 002,0	979,1	999,7	1 030,5	1 022,8	1 021,8	1 008,8	1 019,8	1 025,8	1 037,9
Lokale fondsen	1 275,2	1 128,3	1 202,0	1 296,4	1 295,6	1 321,5	1 297,3	1 304,9	1 282,0	1 272,4
Financiële instellingen	1 619,9	1 396,1	1 494,5	1 662,3	1 672,0	1 711,7	1 675,7	1 681,3	1 651,1	1 640,1
Niet-financiële instellingen	1 165,9	1 052,8	1 117,6	1 176,5	1 169,7	1 189,5	1 170,3	1 179,6	1 159,4	1 149,9
<i>CBS/MoneyView-index voor beleggingsfondsen</i>										
Algemeen	321,6	312,2	322,2	330,9	331,2	332,4	331,0	332,3	330,2	330,3
aandelenfondsen	410,0	384,3	409,5	431,1	431,7	434,8	431,2	434,5	429,0	429,0
obligatiefondsen	274,7	276,4	276,5	276,8	276,9	276,8	276,7	276,8	277,0	277,1
geldmarktfondsen	214,8	215,1	215,2	215,3	215,4	215,3	215,4	215,4	215,4	215,4
	ultimo 1993=100									
<i>CBS/NIB-index voor niet AEX-aandelen</i>	349,0	294,0	312,3	335,6	333,0	339,1	333,9	334,1	329,3	328,6
<i>CBS/Wessellus MIT-Index</i>	366,9	308,6	328,7	358,4	359,9	361,6	353,2	363,6	362,3	358,7
<i>CBS/Wessellus MIT Small-index</i>	655,9	466,0	495,1	557,5	572,6	590,2	567,5	578,3	564,7	562,4

1) Koersgegevens: Financiële Diensten Amsterdam.